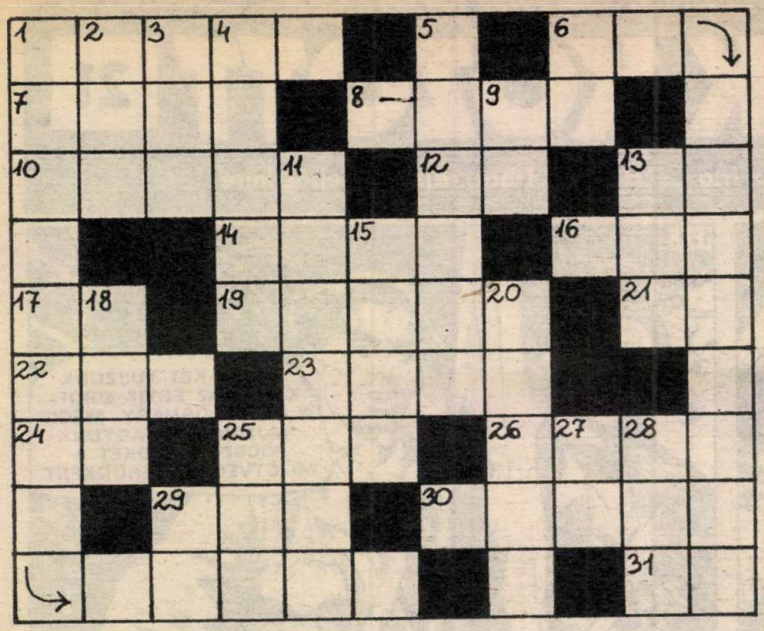

A LEGJOBB KÖNYVEK. *Melyek a legjobb könyvek? — kérdezték egyszer Pascaltól, a híres francia tudóstól. Így válaszolt rá: „Azok a legjobb könyvek, amelyekről minden olvasó úgy gondolja . . .” A mondat folytatását a vízszintes 6. és a függőleges 1. sorban találod meg. Megfejtésként ezt kell beküldened.*

VÍZSZINTES: 1. Batu kán volt ezeknek a hordáknak a vezére. 6. Pascal mondatának folytatása (zárt betűk: O, Y, G.) 7. Csak egy betű kell ahhoz, hogy fukar legyen. 8. Győr-Sopron megyei falu. 10. Vissza: Szondi mellett ketten voltak. 12. Háziállat. 13. Elsüti a puskát. 14. . . . -bákom. 16. Lószerszám. 17. Azonos magánhangzók. 19. Ilyen „láma” is van. 23. R. A. I. K. 24. A lantán vegyjele. 25. Kevert kút! 26. Dunántúli folyó. 29. Enélkül nem átok az átok! 30. Felebarátai, régiesen. 31. Rábi Sándor.

FÜGGŐLEGES: 1. Pascal mondatának befejezése (zárt betűk: N, Y, T). 2. Régi űrmérték. 3. Kopasz. 4. Férfinév. 5. . . . malmai. Szabó Pál regénye a felszabadulásról. 6. Néma Hofi! 9. Versenyző állat. 10. Névelővel: olcsó pamutvászon. 13. Figyelemfelkeltő szó. 15. Állati lakások. 18. Menyasszony. 20. Testvérek, akik egyszerre születtek. 25. Kevert rút! 27. Nem igazi. 28. Négy hónap vége! 29. Vissza: szamár beszéd.

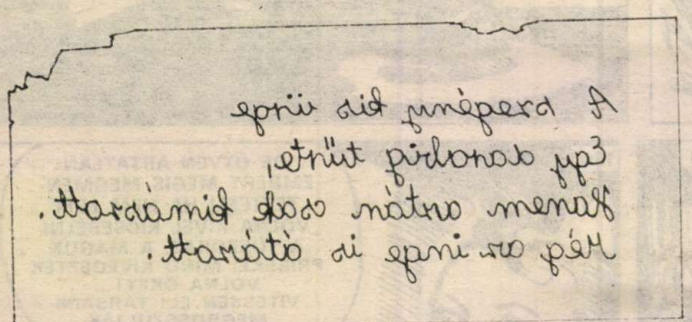

VERSRÉSZLET. Egy kedves, hangulatos versből idézünk, mégpedig titkosan. Ha sikeresen megfejted, biztosan rájössz, hogy az alábbi három költő (író) közül ki a szerzője: **1: PETŐFI SÁNDOR, X: MÓRA FERENC, 2: WEÖRES SÁNDOR**

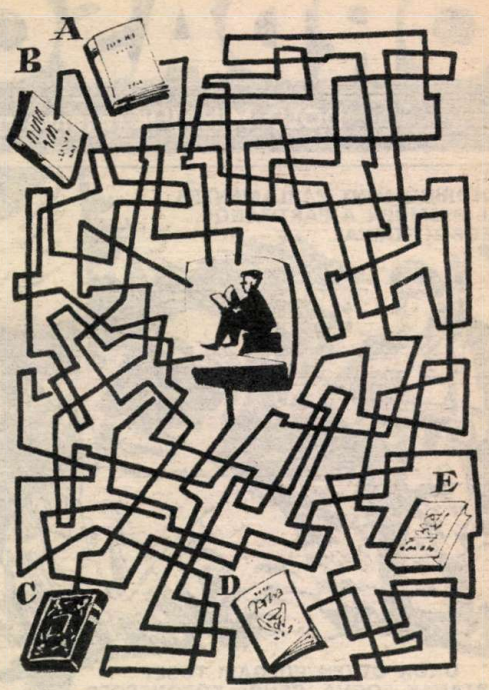

AKI SZERET OLVASNI. Egy könyvvel nem elégedhet meg az, aki nagyon szeret olvasni. A rejtvényünk közepén ülő fiú is kiszemelte már a következő könyvet, amelyet el akar olvasni. Melyik lesz az?

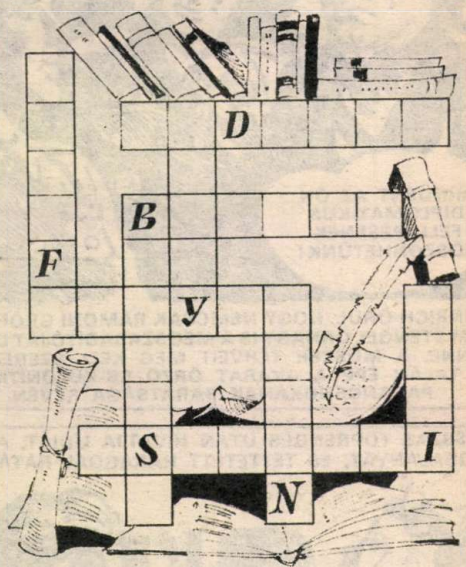

A RÍM ÉS A RITMUS MESTEREI. Nyolc neves költő nevét kell beírnod ebbe a keresztrejtvényszerű ábrába. Könnyítésül minden sorba előre beírtunk egy betűt. Vajon kik ők?

FIGYELEM!

A tavaszi Mini Pajtás Rejtvénymagazin megfejtéseit a kitűzött határidő helyett június 1-ig küldhetitek be.

Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. — 1397

ORDASOK KÖZÖTT 21

DOLD-MIHAJLIK regénye nyomán írta Cs. Horváth Tibor, rajzolta Sebők Imre

121.
GOLDRING MINT PARLAMENTER ÁLL SZEMBEN A PARTIZÁNOK MEGBÍZOTTAIVAL.

ÖNÖK ÖTVEN POLGÁRI TÚSZT TARTANAK FOGVA. CSUPA KÖZÖNSÉGES MUNKÁST MEG PARASZTOT...

122.

...A MI KÉT TÚSZUNK KÖZÜL AZ EGYIK GRÓF, A MÁSIK ŐRNAGY. MÉGIS HAJLANDÓK VAGYUNK KICSERÉLNI ŐKET A MI ÖTVEN EMBERÜNKÉRT.

HEINRICH TITKON A BOZONTOS SZEMÖLDÖKŰ PARTIZÁNT FIGYELI. EZT AZ ARCOT MÁR LÁTTA VALAHOL! DE HOL?... MEGVAN! MILLERNÉL! VELE TÁRGYALT! EZ AZ EMBER BESÚGÓ!

123.

IGEN! NE IS SZERÉNYKEDJÉK, KEDVES BÁRÓ!

MINDENT AZ ÖN DIPLOMATIKUS FELLÉPÉSÉNEK KÖSZÖNHETÜNK!

HEINRICH ÖRÜL, HOGY NEMCSAK RAMONI GRÓF, HANEM STENGEL ŐRNAGY IS A MEGSZABADÍTÓJÁT LÁTJA BENNE. A MŰSZER TERVEIT MEG KELL SZEREZNIE! ÉS TALÁN ÉPP A GYÁRAT ŐRZŐ SS-KÜLÖNÍTMÉNY PARANCSNOKÁNAK BARÁTSÁGA RÉVÉN.

MOST AZONBAN EGY MÁSIK FELADAT IS VÁR RÁ. SÜRGŐSEN FIGYELMEZTETNI KELL A PARTIZÁNOKAT A FENYEGETŐ VESZÉLYRE! DE HOGYAN? NINCS KAPCSOLATA VELÜK!

124.

HOSSZAS TÖPRENGÉS UTÁN HÍVATJA LÍDIÁT, A GRÓFNŐ SZOBALÁNYÁT, ÉS TETTETETT HARAGGAL RÁTÁMAD.

125.

VEGYE TUDOMÁSUL, HOGY ÁTADOM A GESTAPÓNAK! MAGA ENGEDTE BE A KASTÉLYBA A PARTIZÁNOKAT! ÁRULÁSA NÉLKÜL NEM RABOLHATTÁK VOLNA EL A GRÓF URAT! EZÉRT FELELNI FOG! AZ ÉLETÉVEL FELEL!

126.

DE ÖTVEN ÁRTATLAN EMBERT MÉGIS MEGMENTETTEM! HA NEM LETT VOLNA KIVEL KICSERÉLNI A TÚSZOKAT, A MAGUK PRIBÉKEI MIND KIVÉGEZTÉK VOLNA ŐKET!... VITESSEN EL! TÁRSAIM MEGBOSSZULJÁK A HALÁLOMAT!

127.
GOLDRING EGYSZERRE HANGOT VÁLTOZTAT...
HELYES! NE FÉLJEN TŐLEM! CSAK TUDNI AKARTAM, HELYESEN KÖVETKEZTETTEM-E. MOST SIESSEN A BARÁTAIHOZ. KÖZÖLJE AZ OSZTAG PARANCSNOKÁVAL, HOGY A BOZONTOS SZEMÖLDÖKŰ PARLAMENTER, AKIVEL TÁRGYALTAM, BESÚGÓ!

...ÉS MÉG AZT ÜZENI, HOGY HOLNAP HUSZONKÉT ÓRAKOR A LEFEGYVERZETT OLASZ KATONÁK EGY ZÁSZLÓALJÁT ERŐS FEDEZETTEL ELINDÍTJÁK ÉSZAK FELÉ! RAJTAÜTÉSSEL MEGMENTHETITEK ŐKET.
128.
A MÁSODIK HÍR VALÓDISÁGÁRÓL HOLNAP ÉJSZAKA MEGGYŐZŐDÜNK. ÉS AKKOR AZ ELSŐNEK IS HITELT KELL ADNUNK.

129.
HALLÓ!... HALLÓ!... ITT SZEGFŰ!... PARTIZÁNOK!.. KÖZELHARCBAN ÁLLUNK!.. SEGÍTSÉGET!... GYORSAN!...

NEMHIÁBA PÁRTFOGOLTA A ROKONSZENVES GOLDRING BÁRÓ KUBIS SZÁZADOST, LERRO MÉRNÖK VÉGÜL BELEEGYEZETT A HÁZASSÁGBA.
130.
AZ IFJÚ PÁR BOLDOGSÁGÁRA!

131. A LAKODALMI EBÉDET A HADOSZTÁLY-TÖRZS KÜLDÖNCE ZAVARJA MEG. SÜRGŐS TÁVIRATOT KÉZBESÍT EWERS TÁBORNOKNAK.
VALAMI ROSSZ HÍR, TÁBORNOK ÚR?
FOLYTATJUK

TAVASZI saláta

SZÜLŐK ISKOLÁJA

Képünkön a falra mászást gyakorolja egy több gyermekes apuka. Mint lerázhatatlan munkatársunknak elmondta, szeretné ezt a képességet a nyugodt ritmusú séta, vagy a természetes beszéd szintjén elsajátítani, mert hasonló mutatványokra gyermekei nevelése közben úgyszólván naponta szükség van.

ÚTRAVALÓ

– Akármilyen nagy majom vagyok, gyermekeim, azt azért tudom, hogy a munka emberré tesz. Csak azt nem tudom, hogy megéri-e?

FELVÉTELI VIZSGA

– Nem mondom, ügyes! – mondta a háttérben álló balettmester. – De még nem az igazi. A legnagyobb sztárok csupán egyetlen üveggel táncolnak ugyan, viszont előtte elfogyasztják ennek a tíz palacknak a tartalmát!...

KÖRNYEZET-SZENNYEZŐDÉS

– Itt csikóhal, itt csikóhal!... Azt hiszem, megtaláltuk az ideális fürdőruhamodellt. Remekül lehet mozogni benne, ugyanakkor egyetlen csepp víz sem éri a fürdőző testét...!

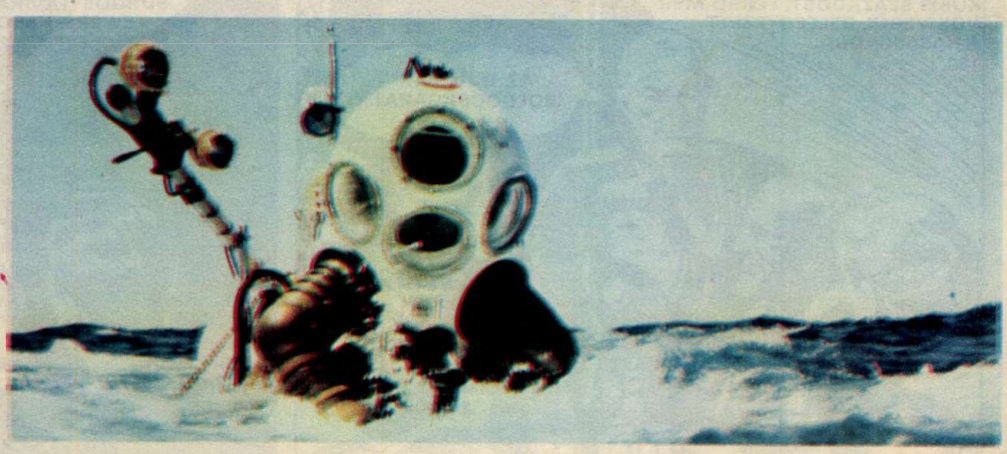

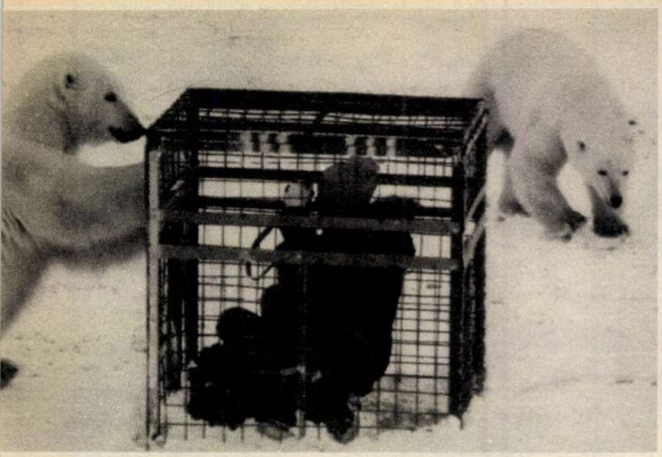

KUKUCS...!

– A fene ezt a bűvös kockát, asszony! Sehogyan sem tudom elérni, hogy a belsejében levő kajához hozzájussak!

MINDENKI MÁSKÉPP CSINÁLJA

– A horgász boldog ember – mondja Kapás Minden Áron horgász. – Susog a nád, csobban a víz, dúdol a szél, énekel a madár. Megnyugvás, elmélyülés, újjászületés.

Ha ő mondja...! Annyi bizonyos, hogy a kép tanúsága szerint a Föld nem minden pontján van ez teljesen így.

TAPASZTALATCSERE

„...és tanuld meg fiam, hogy a jó varázsló holtig tanul. A levegőbe jutó szén-monoxid, szén-dioxid és kéntartalmú égéstermékek vizes oldata bizony savas esőt eredményez. Ügyhogy mindig legyen nálad esernyő nevű amulett..."

ÖNMEGVALÓSÍTÁS

– Elmegyek. Ezen a vidéken egyetlen rohanás a gepárd élete a betevő falatért. Szunnyadó képességeimet egy cirkuszban szeretném kibontakoztatni. Utána azt se bánom, ha bunda lesz belőlem. De hol késik ez az átkozott repülőgép...?

ÍZEK BAJNOKSÁGA

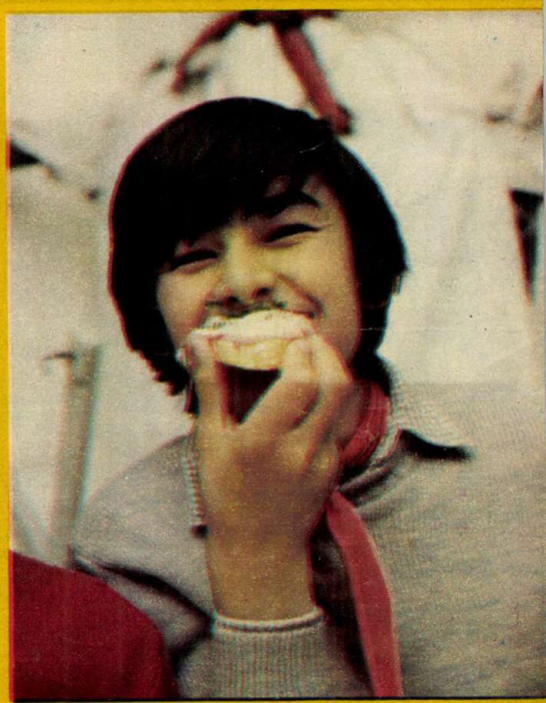

Hová tűntek ebből a menzás és hamburgeres világból azok az idők, amikor még ünnep volt az étkezés és nem kínos, időt rabló kötelesség? Amikor még a legköznapibb ember is megtisztelte magát annyira, hogy megadta a módját annak, ha evett, amikor a szakácsművészet még művészet volt! (Vagy a szakácstudomány volt tudomány?)

Hát nem tűntek el! Íme: képeink szolgáltatják a bizonyítékot. A főváros egyik patinás úttörőházában, mely Derkovits Gyula nevét viseli, népes csapata gyűlt össze a legifjabb ínyesmestereknek. Nemes verseny volt, minden jó étvágyú részvevő igaz örömére.

Fotó: Szalay

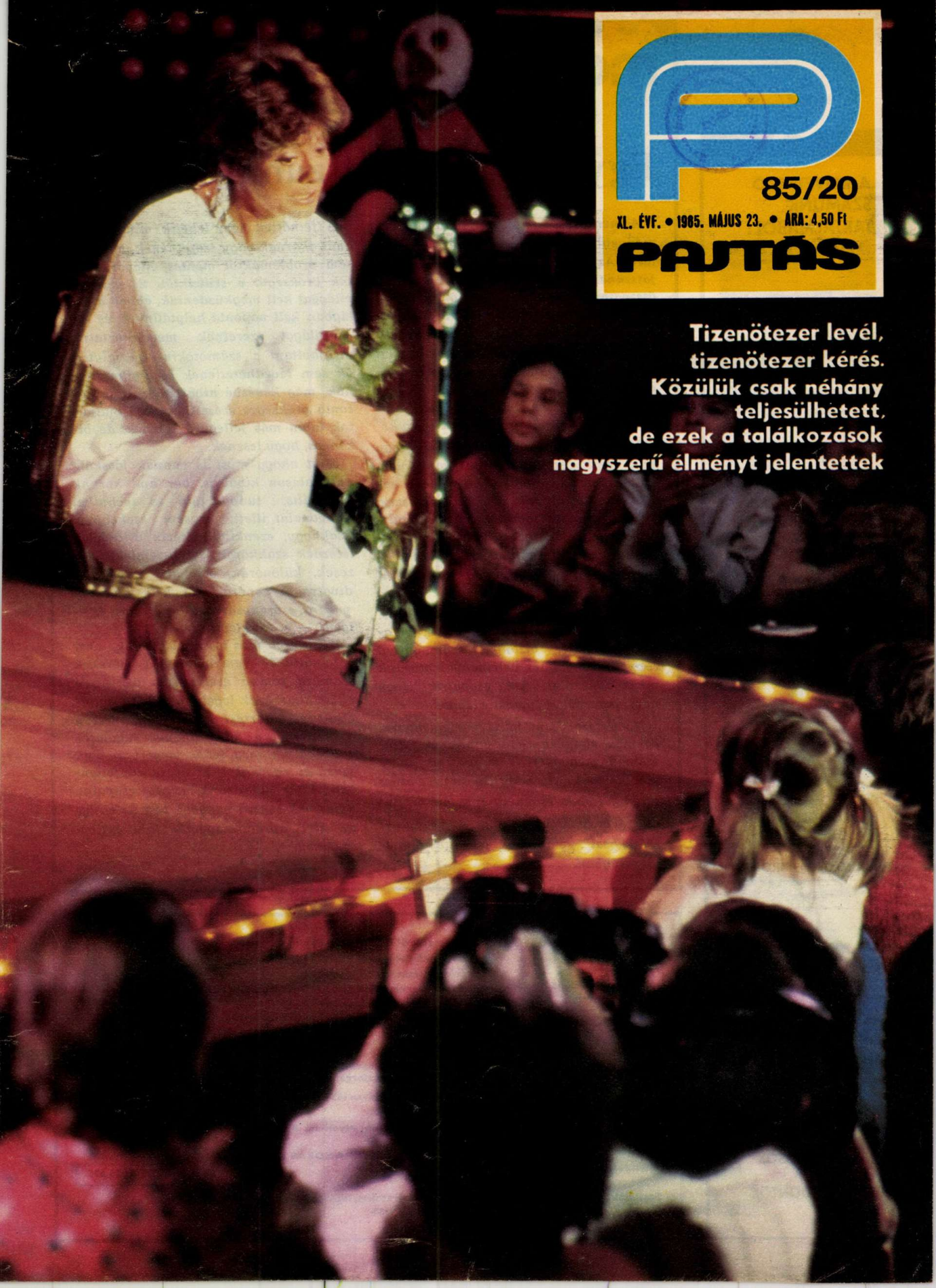

85/20
XL. ÉVF. • 1985. MÁJUS 23. • ÁRA: 4,50 Ft
PAJTÁS

Tizenötezer levél, tizenötezer kérés. Közülük csak néhány teljesülhetett, de ezek a találkozások nagyszerű élményt jelentettek

A KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

ÚJRA ITT A NYÁR! TE MÁR VÁLASZTOTTÁL? A VAKÁCIÓ PROGRAMAJÁNLATA.

PEDAGÓGUSOKRÓL, PEDAGÓGUSNAPON. MA ŐKET KÖSZÖNTJÜK. MARGÓ ÉS RIPORT.

A MA ESÉLYESEI, A JÖVŐ BAJNOKAI. ARANYÉREM-VÁROMÁNYOSOK AZ ÚTTÖRŐ-OLIMPIAI DÖNTŐK ELŐTT.

margó

Egy csapatban játszunk!

A mérkőzés — hol szelídebb, hol keményebb formában — évezredek óta tart. Az egyik csapatban a Felnőttek játszanak, a másikban a Gyerekek. Az összecsapás tétje egy alapvetőnek tartott igazság elismertetése az ellenféllel. Az egyik csapat jelszava és csatakiáltása így hangzik: „Könnyű ezeknek a mai gyerekeknek, csak a tanulásra van gondjuk!" A másiké meg így: „Könnyű a felnőtteknek, azt csinálnak, amit akarnak, és mindig nekik van igazuk!"

Mármost önmagában az a tény, hogy ez a mérkőzés mind a mai napig nem dőlt el, azt bizonyítja, hogy nem valódi ellentétről van szó. Ezt támasztja alá egyik ismerősömnek a közelmúltban tett tréfás megjegyzése is. „Gyerekkoromban felnőtt akartam lenni — mondta —, most felnőtt fejjel viszont gyerek."

És tulajdonképpen ez a dolog lényege. Hogy végeredményben felületes, elhamarkodott és bizonyos szempontból roppant kényelmes véleményalkotásunk miatt oszlottunk két csapatra. Hogy nem ismerjük egymást eléggé.

No persze. Mint minden megismerés, egymás életének, gondjainak és örömeinek megismerése is időt és energiát követel. S hogy ilyesmire nincs mindig időnk és energiánk, az megint csak azt bizonyítja, hogy egyik csapat „játékosai" sem élnek felhőtlen gondtalanságban.

A felnőttek sem tehetik mindig azt, amit akarnak vagy szeretnének, mert ők sem problémáktól mentes világot kaptak örökségül a szüleiktől. És ezzel a világgal kell megküzdeniük, ebben a világban kell naponta helytállniuk, és ezt a világot szeretnék megváltoztatni, megjavítani a számotokra. De miután ők sem tévedhetetlenek és csalhatatlanok, még kevésbé hibátlanok, ti is hasonló örökségre számíthattok. Gondjaitok talán más jellegűek lesznek, de bizonyos, hogy lesznek.

Mint ahogy most is vannak jócskán, a tanuláson kívül is, bár ami korunk kulturális, tudományos és technikai színvonalát illeti, ez sem csekélység. Csakhogy, ezenkívül létezik úttörőélet, léteznek szakkörök, seregszemlék, edzések, különórák, oda kell figyelni a divatra, a zenére, időt kell szakítani mozira, szórakozásra, a barátságra és — igen! — a szerelemre is.

Hogy ezek más fajsúlyú gondok, mint a felnőtteké? Nem biztos. A gyerekek számára semmi esetre sem az. Az ő világukban ezek legalább akkora helytállást és kitartást követelnek, mint a felnőttektől a mindennapok feladatai.

Próbáljuk meg tehát megérteni egymást, és egyezzünk ki végre döntetlenben. Aztán alakítsunk közös csapatot, amelynek sokkal nagyobb lesz az esélye az élet apróbb-nagyobb kihívásaival szemben.

Cser Gábor

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC
Olvasószerkesztő: CSER GÁBOR
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: egész évre 153 Ft I. félévre 85 Ft II. félévre 68 Ft

85.0995 Athenaeum Nyomda, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

A MI DÍJASAINK

Állami Ifjúsági Díj: az ifjúságért végzett kiemelkedő munka elismerése. Idén 9 kollektív és 11 egyéni díjat ítélt oda az Állami Ifjúsági Bizottság. A kitüntetéseket áprilisban adták át a Parlamentben

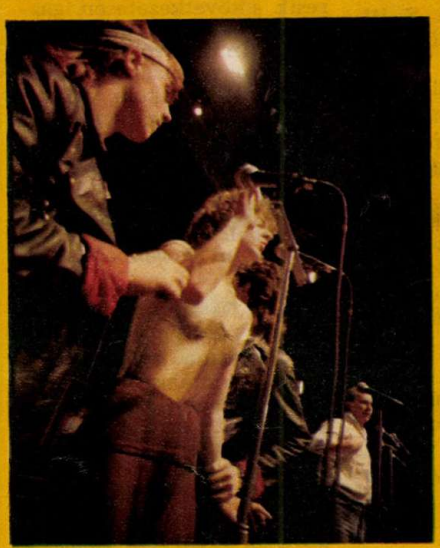

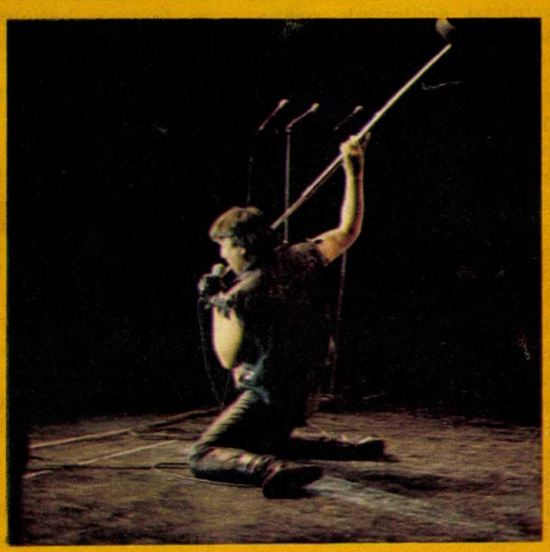

A MI DÍJASAINK

SZÍNHÁZ SZÍNPAD NÉLKÜL

A Rock Színház társulata az Evita című rockoperával robbant be a magyar színházi és zenei életbe. Szó szerint robbant, hatodik éve elsöprő sikerrel játsszák a darabot. Várkonyi Mátyás, a színház megbízott igazgatója így emlékszik az indulásra:

— A Margitszigeten próbáltunk. A katonaságtól kaptunk kölcsön sátrakat. Azokban öltözködtünk, volt aki ott is aludt. A szabadtéri mozi melletti üdülő medencéjében úsztunk. Szóval miközben próbáltunk, nyaraltunk is. Felejthetetlen nyár volt. Csak egy cél lebegett előttünk: megcsináljuk. Borzasztó lelkes volt mindenki, nem ismertünk lehetetlent. Az Evita sikerén fölbuzdulva, a következő nyáron is összeállt a társulat, de akkor már mi írtuk a darabot, a Sztárcsinálókat. A győri sportcsarnokban mutattuk be. A két előadás sikere egyértelműen bizonyította a műfaj életképességét. Dolgozunk is folyamatosan, de állandó színházi épületünk, próbatermünk nincs.

A Rock Színház együttese azóta bemutatta a Krónikás és a Bábjátékos című rockoperát, továbbá egy koncertműsort, melynek számait világsikerű rockoperákból válogatták. Utazó társulatnak is nevezhetnénk őket, hiszen bőröndöl a kezükben szinte állandóan úton vannak, gyakran szerepelnek vidéken. Sikereik ellenére — egyelőre otthontalanok. Ám mindez újabb és újabb bizonyításra sarkallja a tagokat, akik nemcsak keményen és szorgalmasan próbálnak, de heti képzésben is részt vesznek. Táncot, éneket és szteptáncot tanulnak. Várkonyi Mátyásék azt tervezik, hogyha állandó épületre lelnek, a 14 éves korúakból megteremtik az utánpótlásképzést is.

Várkonyi Mátyás nevetve meséli, hogy előadásaikra rengeteg 14—16 éves fiatal jár, de a Bábjátékos még lejjebb szorította törzsközönségük életkorát: megjelentek a 10—12 évesek is.

— Élvezik is az előadást. A történet meseszerűsége, a látvány leköti őket. A darab gyerekeknek-felnőtteknek egyaránt szórakoztató, lényegében Andersen meséjére épül. A bábjátékos találkozik egy garabonciás diákkal. Összebarátkoznak és a diák megkérdezi az öreg bábjátékost, hogy mi a legnagyobb vágya. „Igazi, élő színházi társulat igazgatója szeretnék lenni" — hangzik a vágyálom. S a diák teljesíti az óhajt, életre kelti a bábukat. S itt kezdődnek a különböző konfliktusok. A bábuk problémái egymással, környezetükkel, saját magukkal, a világgal, s mindez életre keltésükből fakad. A csodavárás izgalma, a színes jelmezek, a sok tánc és mozgás a mai nézőket is elvarázsolja. Eredetileg úgy terveztem, hogy délutáni előadásokon gyerekeknek játsszuk, este pedig a felnőtteknek. Ám legnagyobb meglepetésünkre a gyerekek este is jönnek a szüleikkel. Persze, ősztől megint tervezzük a délutáni ifjúsági előadásokat, s várjuk az érdeklődőket.

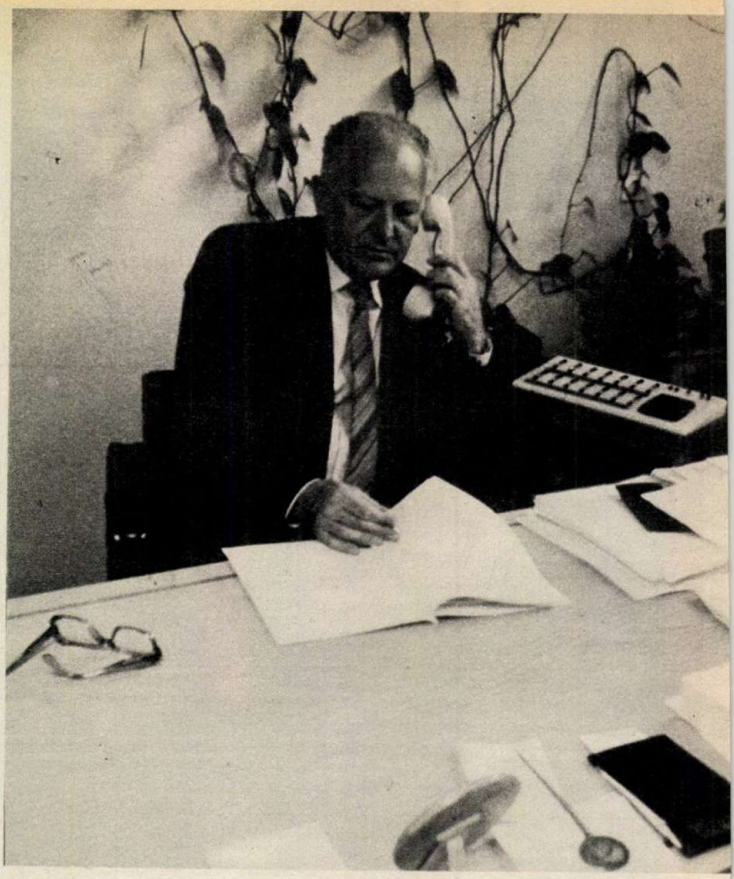

TANÍTVÁNYAI MA IS MEGKERESIK

Gyuró Imre, a Szabolcs-Szatmár megyei Tanács elnökhelyettese nem titkolja el pedagógusi diplomáját. Hosszú évekig Nyírbátorban és környékén tanított. Tanítványai ma is megkeresik, s következetesen igazgató bácsinak szólítják. Gyuró Imre arról sem hallgat, hogy bizony sokáig hiányzott az iskola, a tanítás, a gyerekzsivaj. Már idestova tizennyolc éve, hogy a katedrát hivatali asztalra cserélte, s mi tagadás, így még többet tehet a Szabolcs megyei fiatalokért, mint korábban. Tesz is.

— Vitathatatlan — mondja —, hogy Magyarországon ma a legtisztább vize a Tiszának van. S micsoda romantikus partszakasz övezi erre mifelénk! Itt még szinte érintetlen az őstermészet. Létesítettünk is öt úttörőtábort a Tisza mentén, egyet a Szamos partján, s egyet a Kraszna mellett. Az elmúlt években a vízitúra-hálózatot is kiépítettünk a Tiszán. A vízi-úttörőket a tiszadobi kajakkenu sportszakosztályban képezzük, ők nyaranta tíznapos túrákon vesznek részt. Csengertől indulnak, s lecsorognak Rakamazig. Közben öt megálló van, öt-

ESZPERANTÓVAL A VILÁG KÖRÜL

vén-hatvan kilométeres távolságokban. Vízparti kő- és faházakban éjszakáznak.

A megyei tanács és az úttörőelnökség alapítványa 1976 óta lehetővé teszi a hagyományőrző utak megrendezését. Előtte országos pályázatot hirdetnek, melynek első öt helyezettje — tehát azok a fiatalok, akik lakóhelyüket a legeredményesebben ápolják, leghívebben őrzik és gyűjtik a szellemi és tárgyi örökségeket —, ilyenkor veszi át a Pro Patria díjat. A hagyományőrző találkozó résztvevőinek otthona, a vándorutak induló és fogadó állomása II. Rákóczi Ferenc fejedelem várkastélya Vaján.

— Az érkezőket kuruc vitézek jelmezét viselő gyerekek köszöntik, majd a várkastély parkjában tábortüzet gyújtanak. Innen aztán két vándorút indul. A megyei úttörőknek a „Szatmár-Bereg történelmi tájain" nevet viselő kerékpártúra, a másik pedig a hagyományőrző körút. Első állomás Tunyogmatolcs, Zalka Máté szülőfaluja. A második megálló Szatmárcseke, Kölcsey Ferenc szűkebb pátriája, majd innen Tiszacsécsére Móricz Zsigmond szülőfalujába veszik útjukat, s aztán Tarpa, Esze Tamás szülőföldje következik. A tavalyi pályázatra 2000 pályamű érkezett.

Busai Mária tanítónő huszonegy éve jár ki Miskolcról Szirmabesenyőre tanítani. Pontosan ennyi ideje az ifjúsági Vöröskereszt elnöke, s az egészségügyi szakkör vezetője. Borsod megyében talán az egyetlen pedagógus, aki ilyen hosszú ideje végzi ezt a szép társadalmi megbízatást. A tanítónő mégis másról kezd mesélni:

— Huszonegy éve tanítom Szirmabesenyőn az eszperantó nyelvet. Én honosítottam meg. Most már van segítőtársam is, Bodnárné Csík Terézia, aki a tanítványom volt, az első csoportban végzett. Nagyon szeretem az idegen nyelveket. Már beszéltem oroszul, latinul, angolul, németül, franciául és olaszul, amikor hetedik nyelvként tanulni kezdtem az eszperantót. Majdnem mind fontosabb nyelv, mégis az eszperantót használom, ezzel boldogulok a legjobban.

1965-től 1984-ig egyetlen nyár se múlt el úgy, hogy Busai Mária valahová el ne vitte volna tanítványait, elsősorban az eszperantót tanulókat.

— Tizenkilenc évvel ezelőtt tizenkét tanulómmal részt vettünk Budapesten az eszperantisták gyermekvilágkongresszusán. Rengeteg barátra tettünk szert, akikkel a mai napig tartjuk a kapcsolatot. A következő évben háromhetes csereüdülést szerveztem a bolgár tengerpartra. Az utóbbi tíz évben tanítványaim minden évben eljutottak az országos versenyekre. Csak egyszer fordult elő, hogy nem hoztuk el az első helyezést, de volt olyan esztendő is, amikor évfolyamonként hármat is nyertünk. 1975-től hét éven át eszperantó szaktáborvezető voltam Zánkán, majd Csillebércen. Közben évente nyaraltunk Bulgáriában és az NDK-ban.

Szirmabesenyőn egyetlen diákot sem kell az eszperantó tanulására nógatni, amely már csak a programok miatt is nagyon vonzó. Enélkül sokan nem is láttak volna világot. No, nem az anyagiak, hanem a szülők kevés szabadideje miatt. De azért is népszerű a szakkör, mert az oroszt és más nyelveket is könnyebben megtanulhatják az eszperantó segítségével. A nyolcadikosok már anyanyelvi szinten beszélik, alapfokú vizsgát tesznek. Ők már tudják, hogy az eszperantóval sok helyütt boldogulni lehet...

Tarpai S. Anikó
Fotó: Karasz Lajos

A XII. Világifjúsági és Diáktalálkozóra már javában készülnek a Föld minden tájáu. Összeállításunkban ezúttal a vendéglátó házigazdák várható rendezvényeiből, illetve a magyar előkészületekből adunk ízelítőt. Ezenkívül bemutatjuk a VIT néhány jelképét, s megszületésük rövid történetét

TALÁLKOZÁS

A moszkvai VIT-nek két jelképe lesz, a fesztiválrózsa és a galamb.

A „rózsa" az a jól ismert ötszirmú jelvény, amely a VI. VIT-re készült. Ekkor, 1957-ben álmodta meg a moszkvai plakáttervező, Konsztantyin Kuzginov. Így emlékezik: „Sok vázlatom volt, de mindegyik a virághoz vezetett. Amikor aztán elkészült a fesztiválrózsa, úgy megtetszett a VIT küldötteinek, hogy meg is született a határozat, ez lesz a szimbóluma minden ezután következő VIT-nek is."

A másik a galamb. A berlini III. VIT-en 27 ezer fehér galamb röppent fel az égre, Varsóban az V. találkozón 30 ezer, Moszkvában pedig 1957-ben 40 ezer.

Most a moszkvai XII. fesztivál előtt a két szimbólum találkozott, mégpedig úgy, hogy egy kijevi festőművész, Rafael Maszautov a galambot belerajzolta a fesztiválrózsába.

VIT-VÁGTA

A XII. VIT Magyar Nemzeti Előkészítő Bizottsága, a Magyar Televízió és a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete országos vetélkedőt hirdetett minden magyar fiatalnak, aki tetekkel, tudásának gyarapításával, környezete gazdagításával is támogatja a XII. Világifjúsági és Diáktalálkozó eszméit, mélyebben meg akarja ismerni hazánk négy évtizedes szocialista fejlődésének eredményeit, hozzá akar járulni a magyar–szovjet barátság további erősítéséhez.

A vetélkedő négy fordulóban zajlik. A játékra az e célra szerveződő, legfeljebb tízfős csapatok nevezhettek be a Petőfi Rádióban 1985. május 5-én 8.00 órától 9.00 óráig elhangzott feladatok teljesítésével. A vetélkedő megyei döntőire május 12-én került sor, az első fordulóban legjobb teljesítményt nyújtó csapatok részvételével. Az itt legeredményesebben szereplő csapatokból alakultak meg azok a „válogatottak", melyek megyéjüket a május 19-i területi döntőkön, és – továbbjutásuk esetén – az 1985. június 2-i országos döntőn képviselhetik.

Az országos döntőre a televízió nyilvánossága előtt kerül sor.

A legjobb eredményt elérő fiatalok részt vesznek a XII. Világifjúsági és Diáktalálkozón.

A játékban 5–10 fős csapatok indulhattak.

A játék döntőjébe jutott csapatok június 2-án saját megyéjük székhelyén fogadják a televíziót, hiszen a döntőt már a tévé nyilvánossága előtt rendezik. A döntőbe jutott megyék csapatai egy sor olyan feladatot is kapnak majd, amelyhez a megye lakosainak segítsége is kell, s valóban sokat tehetnek majd csapatukért.

PLAKÁTOK A BÉLYEGEN

Moszkvában jóváhagyták annak az öt postabélyegnek és postai blokknak a tervét, amely a VIT-re készült.

A sorozat kitűnik a színskála mélységével és plakátszerű dinamizmusával. Ezt a szokatlan megoldást Miron Lukjanov plakáttervező művész javasolta.

Mint mondotta, a fesztivál jelmondatát: „Az antiimperialista szolidaritásért, a békéért és a barátságért", a nemzetközi ifjúsági mozgalom haladó, humanista jellegét – az ábrázoló eszközök kiválasztása szempontjából – néhány miniatűr bélyegben visszaadni igen bonyolult feladat. A variánsokat mérlegelve, a művész úgy döntött, hogy összehangolja a kifejező jelleget, sőt az ifjúsági plakát rikítóan feltűnő jellegét a kis méretű műalkotások monumentalitásával.

KÁTYA BABA VÁR!

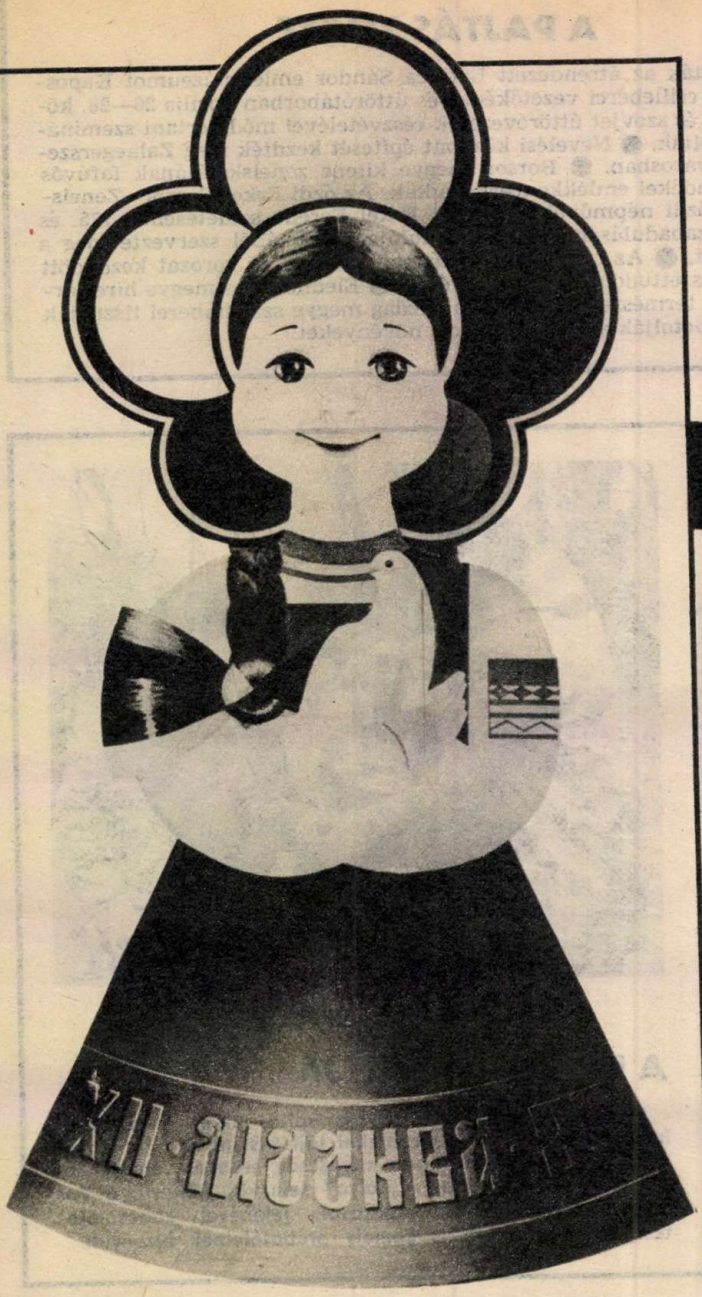

Népviseletbe öltözött Kátya baba lesz a július 27-én kezdődő VIT kabala-figurája. A bájosan mosolygó, szőke kislány a blúza felett csinos szarafán-t, azaz hosszú, ujjnélküli felsőruhát visel, fejét hagyományos orosz fejdísz ékesíti. A VIT emblémához hasonlóan virág alakú ez a fejdísz, amelynek szirmai az öt világrész jellegzetes színeit mintázzák. A blúzocska ujját régies hímzés díszíti, a piros szarafán alján felirat: „XII. Moszkva 1985". A baba a vállán előrevetve viseli a hajfonatát, amelyet ötszínű masni díszít. Jobb kezének óvó mozdulatával egy fehér galambot tart a karjaiban – a béke szimbólumát.

Az ünneplőbe öltözött, mosolygós Kátya baba egész megjelenésével a szovjet emberek jóindulatát, vendégszeretetét fejezi ki. Hamarosan megjelenik a plakátokon, jelvényeken és transzparenseken, a sok ezer ajándéktárgyon, amit majd hazavisznek magukkal a fesztivál vendégei.

Kátya baba kedves kis alakját Mihail Veremenko moszkvai főiskolás tervezte.

DIVATOS NÉPVISELET

A VIT napjaiban nagyszabású divatbemutatókat rendeznek az Ifjúsági Divatház tetőteraszán, amit külön erre a célra építettek. A modellek alapja a hagyományos nemzeti viselet, ami megfelel a modern ifjúsági divat követelményeinek is. A közép-ázsiai és baltikumi szovjet köztársaságok, valamint Szibéria különböző tájainak nemzeti viselete alapján a divattervezők különféle variációkat terveztek.

Az Ifjúsági Divatházban a fesztivál vendégei és résztvevői több tehetséges divattervező munkájával ismerkedhetnek meg, köztük két moszkvai lány, a 19 éves Margarita Obolenszkaja és a 23 éves Irina Rogovec modelljeivel. Ők ketten csaknem száz ruhaösszeállítást terveztek eddig.

A fesztivál idején – július 27. és augusztus 3. között – mindennap lesz ifjúsági divatbemutató. A vendégek a kollekció bármelyik darabját a helyszínen megrendelhetik és egy-két napon belül már meg is kapják. Bárki maga is szerepelhet a bemutatón, hiszen a külföldiek között valószínűleg lesznek divattervező kollégák is. Bemutatják a vendégeknek azt is, hogy a hétköznapon viselt ruha és kosztüm is változatossá tehető a kiegészítők segítségével, legyen az mondjuk egy élénk színű sál vagy különleges mintázatú kendő, egy egyszerű, de bájos kalap vagy színes sapka.

A divatbemutatók igazi show-műsorok lesznek, rendezésükben a legjobb moszkvai divatszalonok szakemberei segítenek. A műsorban fellépnek majd a népszerű moszkvai ifjúsági amatőr pantomim táncstúdió, a Plasztika tagjai, a Moszkvai Konzervatórium növendékei, akik külön erre az alkalomra kísérőzenét komponáltak.

A közönség nemcsak a divatos modellekben gyönyörködhet majd, hanem a Moszkva folyó és a Barátság park szépséges panorámájában is, amely a tetőteraszról látható. A Barátság park már csak azért is érdekes, mert 28 évvel ezelőtt, 1957 nyarán, a VI. Világifjúsági Találkozó résztvevői építették.

ZSIBONGÓ

A PAJTÁS TELEXE

Megnyitották az átrendezett Latinca Sándor emlékmúzeumot Kaposvárott. ● A csillebérci vezetőképző és úttörőtáborban április 26—28. között magyar és szovjet úttörővezetők részvételével módszertani szemináriumot tartottak. ● Nevelési központ építését kezdték meg Zalaegerszegen, a Kertvárosban. ● Borsod megye kilenc zeneiskolájának fafúvós szakos növendékei emlékkoncertet adtak. Az ózdi Erkel Ferenc Zeneiskola és az ózdi népművelési intézet Erkel Ferenc születésének 175. és hazánk felszabadulásának 40. évfordulója alkalmából szervezte meg a hangversenyt. ● Az „Építészet története" címmel új sorozat kezdődött a TIT Természettudományi Stúdiójában. ● Élednek Vas megye híres arborétumai, a természeti értékekben gazdag megye szakemberei tisztítják a parkokat, pótolják a télen kifagyott növényeket.

A HÉT KÉPRIPORTJA

Nem kényeztette el a tavasz április 27-én a szombathelyi Park-erdőben a történelmi tájfutás indulóit. A hideg, esős idő ellenére azonban mégiscsak érdekes verseny kerekedett, s bár maga a „pálya" sem volt könnyű, a Vas megye történelmével, múltjával, jelenével kapcsolatos teszt-lapok kitöltése is komoly próbatételnek bizonyult.

TÁNCHÁZ

Járják a táncot kicsinyek és nagyok, ifjak és öregek a Budapest Sportcsarnok termeiben. A tavasz hagyományosan nagy eseménye a táncház-találkozó.

CSODAGYEREK

Kivételes tehetségek, úgynevezett csodagyerekek napjainkban is születnek. Íme a tizenhárom éves kirgiz iskoláslány, Izatyi Bajtyemirova, a frunzei zeneiskola négyszáz tanulójának egyike, komponálás közben. Első zeneművét hétévesen szerezte . . .

UHV-DOBOGÓ

A dobogó legfelső fokára a Dohány utcai iskola diákjai állhattak a főváros VII. kerületi iskoláinak Úttörő Honvédelmi Versenyén. Második az Alsóerdősor csapata, harmadik a Hernád utcaiak együttese lett. Akik viszont nem jutottak dobogóra, azok sem szégyenkeznek: ők az ifjúgárdisták, akik a verseny legfőbb segítői voltak.

VASUTASOK

Az idén végző általános iskolások számára forgalmi, kereskedelmi gyakornoki tanfolyamot szerveztek a MÁV nyíregyházi körzeti üzemfőnökségének oktatási központjában. Ebben az évben már harminc jelentkezőt várnak az új tanfolyamra. Az üzemfőnökség szakmunkástanulói, a nagymúltú villamosjármű szerelő, az erősáramú berendezés szerelő és a Diesel-mozdony- és vasúti járműszerelő szakmát tanulják.

ÖKÖRSZARVBÓL KANÁSZKÜRT

Különös mesterséget űz Debrecenben Lovas Ervin népi iparművész. Tehén-, ökör- és bivalyszarvból készít ivókürtöt, kaszakőtartót, vadászkürtöt.

KURUCOK IVADÉKAI

Hogy Tarpán nagy a kultusza a hagyományok ápolásának, magától értetődő dolog. De a kurucföld úttörői természetesen nemcsak Esze Tamás emlékét őrzik. Május elején „HAZA — BÉKE" című műsorukkal a Győzelem Napjának emléke előtt tisztelegtek.

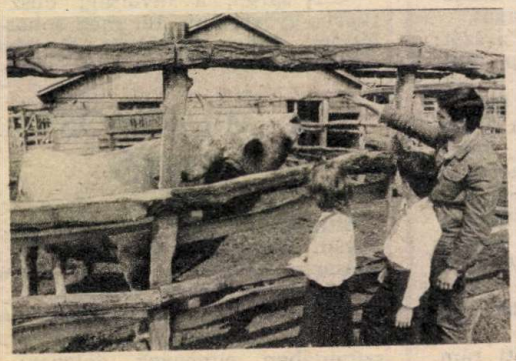

KIRÁNDULÁS VADASAN

Bizonnyal a jászberényi LEHEL Hűtőgépgyár az egyetlen olyan vállalat, amelynek saját vadasparkja van. A látogatók több száz két- és négylábút, szelíd és vadállatot csodálhatnak meg.

ZSIBONGÓ

VEZETŐ-ÜLÉSBEN

Teljesítettük egy dunakeszi fiú, a 7. osztályos Papp Pista kívánságát, aki megírta nekünk, hogy autóbuszvezető szeretne lenni. Felültünk vele a váci járatra, és összeismertettük az egyik legtekintélyesebb autóbuszvezetővel, az 56 esztendős Fidel Lajossal.

AUTÓBUSZ-POSZTEREK A FALON

Lajos bácsi beszédes és barátságos ember. Már abból lehetett érezni, hogy szívébe zárta, „kollégájának" tekinti Pistát, ahogy kezet rázott a fiúval. Olyan helyre ültette, ahonnan a vezető munkáját, az utat és a tájat is láthatta. De megmondta, hogy hosszabb beszélgetésre csak akkor hajlandó, ha megérkezünk Vácra.

— Menet közben a vezetőnek az utat kell figyelni. A mi szakmánkban életek múlnak pillanatnyi figyelmetlenségen.

Vácig tehát volt időm kifaggatni Pistát. Egyébként is furdalta az oldalamat, hogy ez a nem éppen nagy növésű, alig 37 kilós testsúlyú fiú miért akar fizikai erőt kívánó munkát vállalni, amikor tanulmányi eredményeit tekintve továbbtanulhatna, mérnök, tanár, orvos lehetne. Meg is kérdeztem tőle, de csak a vállát vonogatta.

— Tetszenek nekem a buszosok — bökte ki végül.

— Tetszenek, tetszenek, de miért?

— Talán azért, mert szép buszokon járnak — nevette el magát.

Aztán komolyra fordította a szót:

— Első osztályos koromban, amikor Csanyteleken jártunk, a keresztapám, aki ugyancsak buszos, elvitt a garázsba. Kinyittatta a kocsik ajtajait, megnézhettem, megvizsgálhattam minden műszert. A keresztapámat nagyon szeretem. Jókedélyű, nyugodt ember. Sokszor gondoltam arra, ha minden buszos ilyen vidám, akkor nem lehet az valami rossz szakma.

— Más nézni és más vezetni egy nagy járművet.

— Van itt erő — kacsintott rám cinkosan Pista. S behajlította a karját, hogy lássam dudorodó izmait.

— Minden reggel eggyel emelem a fekvőtámaszok számát. Rendszeresen edzem magam.

A legtöbb gyerek a Pajtásból is a kedves ismerősök, zenekarok, táncdalénekesek, színészek, sportolók posztereit gyűjti össze, Pista a legszebb autóbuszok fényképeit ragasztja a falra. Leggazdagabb gyűjteménye az Ikarus-márkákból van.

— A sárga, a távolsági busz is Ikarus-gyártmány. Én még sohasem láttam, hogy valmelyik lerobbant volna az úton.

A „MILLIOMOS" VEZETŐ

Elújságolta, hogy már vezetett is kocsit. Igaz, hogy Zaporozsecet, az édesapja felügyelete mellett az udvaron, de mégiscsak vezetett.

— Van egy kis összegyűjtött pénzem. Azt tervezem, hogy a nyári szünidőben elmegyek dolgozni, s

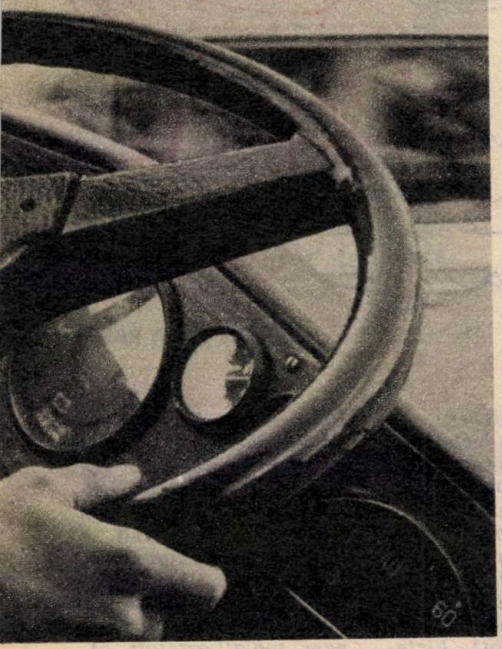

akkor meg tudom venni a kismotort. Levizsgázom KRESZ-ből, s jövőre, 14 éves koromban végre önállóan vezethetek. Apu szerint a kismotor — ha vigyázunk, nem esztelenül száguldozunk — a nagymotor vezetésére is felkészíti az embert.

Fidel Lajost milliomosként tartják számon a VOLÁN-nál. Nem a pénze, hanem a megtett kilométerek után. Másfél millió kilométert vezetett baleset nélkül. Pedig a múlt héten is elébe kanyarodott egy lovaskocsi. Csak a lélekjelenlétén múlott, hogy karcolás nélkül megúszta, még csak nem is érintette a kocsi lőcsét.

A végállomásra érkezve Lajos bácsi átadta helyét Pistának.

— Minden tiszteletem a tiéd, fiú. Hiszen a mi szakmánkat egyre kevesebben választják. Pedig nagyon kellene az ember. Például lassan már arra sem lesz vezető, hogy kirándulni vigyen benneteket.

Pista se látott, se hallott. Örömmel markolászta a hatalmas kormánykereket, nyomkodta a pedált, képzeletben ki tudja, hol járt már. Egyszer csak megszólalt:

— Lajos bácsi mióta vezet?

— 1954 óta.

— Hogyan szerzett jogsit?

— A katonaságnál. Ott lehetőségem nyílt arra, hogy minden gépjármű vezetésére megszerezzem a vizsgát. Amikor leszereltem, a VOLÁN-nál helyezkedtem el. Huszonöt éven át a szobi járaton furikáztam, de ezt a mostanit, a vácit jobban szeretem. Itt ismerek már minden települést. Jóban vagyok szinte minden emberrel. Hivatalosan 36 megálló van Vác és Budapest között, de ha látom, hogy valaki nagy pakkot visz az úton, megállok, felveszem a kocsira, mert emberség is van a világon.

— A gyerekeket is?

— Miattuk sokszor még várakozom is, mert van köztük néhány álomszuszék, és a bejárókat időben kell elvinnem az iskolába. És mivel nekem sem szabad késnem, így aztán néha rá kell kapcsolnom.

Fidel Lajos a vállalat többszörösen kitüntetett kiváló dolgozója. Váltótársával szocialista megőrzésre vette át kocsiját. Ő ellenőrzi műszakilag, tisztítja, mossa, s mert kalauz nélküli járat, jegyet ad, bérleteket lyukaszt, kezeli a pénzt.

— Mindennap vezet? — kíváncsiskodott tovább Pista.

— Csak kétnaponként. De akkor hajnali 4.30 órakor kelek és este 9 óráig buszozok. Gyakran előfordul, hogy hazaérve, a pihenés, tévézés helyett az elszámolást készítem.

— Szabadnapokon mit csinál?

— A gyermekeimmel, Adéllal és Ákossal játszom. Vagy kertészkedem. Ha jó az idő, a málnásban vagy a szőlősben teszek-veszek. Amikor a barátaim meglátogatnak, bográcsban főzök nekik ebédet vagy vacsorát. Főzni is megtanultam.

— Mennyit keres?

— Harminchat évi szolgálat után már szépen fizetnek nálunk is. 8—10 000 forintot viszek haza havonta.

Pista félbeszakította a kérdezz—felelek játékot, mert megtelt az autóbusz, kigyulladt az indulásjelző lámpa, s tudta, hogy Lajos bácsi járata most sem késhet.

Faragó György
Fotó: Karasz Lajos

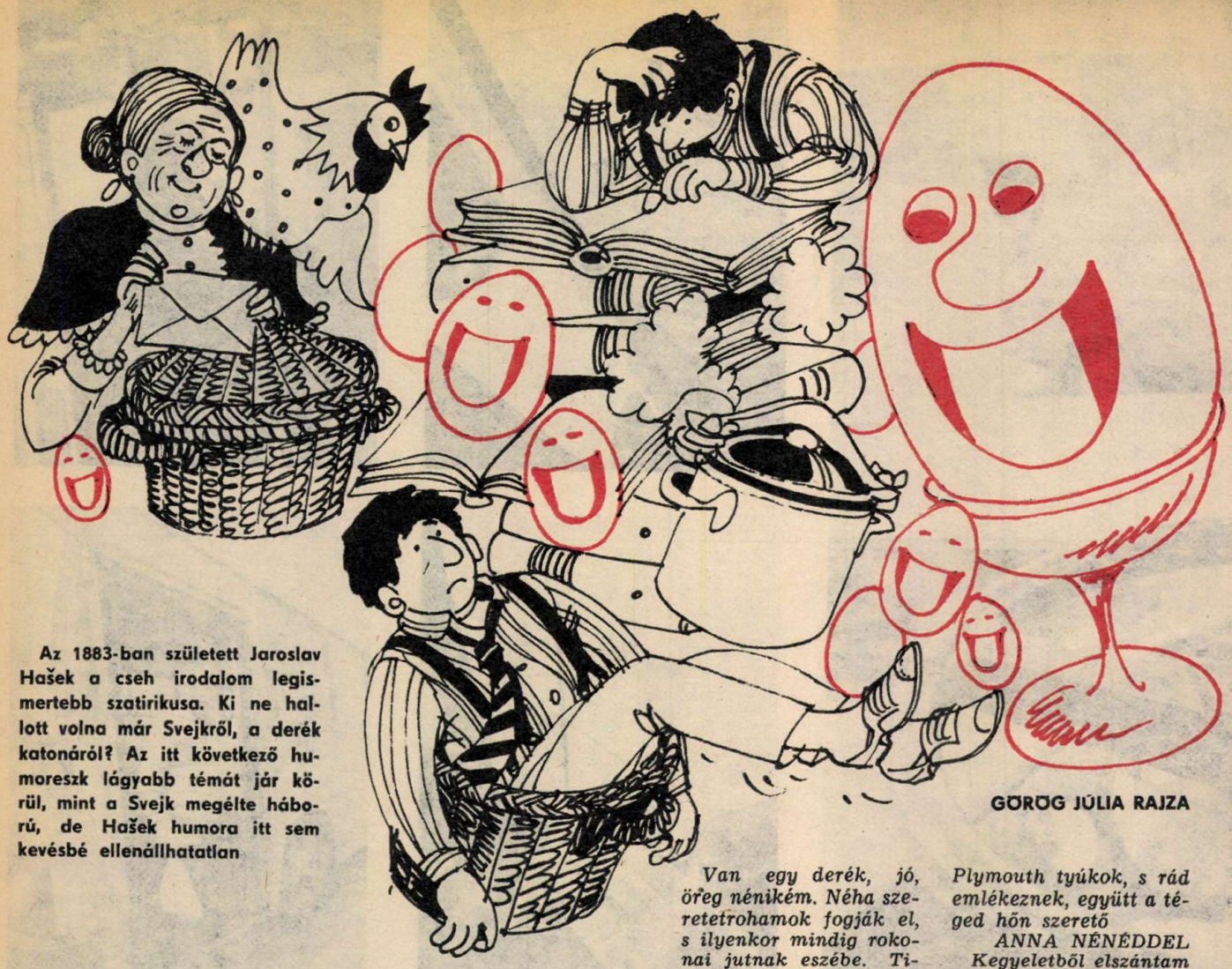

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

Az 1883-ban született Jaroslav Hašek a cseh irodalom legismertebb szatirikusa. Ki ne hallott volna már Svejkről, a derék katonáról? Az itt következő humoreszk lágyabb témát jár körül, mint a Svejk megélte háború, de Hašek humora itt sem kevésbé ellenállhatatlan

JAROSLAV HAŠEK:

HOGYAN FŐZTEM MAGAMNAK LÁGY-TOJÁST?

Van egy derék, jó, öreg nénikém. Néha szeretetrohamok fogják el, s ilyenkor mindig rokonai jutnak eszébe. Tizenöt évig semmit sem hallottam róla, s tizenöt esztendő múltán a postás váratlanul egy csomaggal állít be, amelyet nénikém küldött hirtelen szeretetrohamában. Utóljára tizenöt esztendeje kaptam tőle egy irdatlan nagy kürtőskalácsot, s most, tizenöt évvel e nagy esemény után, terjedelmes kosarat kézbesített címemre a posta. A kosárban egy halom tojást és a következő megható rokoni levelet fedeztem fel:

Drága Öcsém!

Mérhetetlenül örülök, hogy egy kosár saját termésű tojást küldhetek neked. Nagyon szeretlek, drága fiacskám, s arra gondolok, hogy már nem sokáig maradok e világon, s ez az utolsó megnyilvánulása iránt érzett forró szeretetemnek. Főzd lágyra a tojásokat, és gondolj jó öreg Anna nénédre. Bárcsak e tojások felidéznék benned a hegyvidéki kis majorság emlékét, ahol vidáman kotkodácsolnak a Plymouth tyúkok, s rád emlékeznek, együtt a téged hőn szerető

ANNA NÉNÉDDEL

Kegyeletből elszántam magam, hogy mind a hatvan tojást lágyra főzöm.

Éjszaka róluk álmodtam. Soha életemben nem foglalkoztatott afféle probléma, hogyan kell lágy tojást főzni, hosszabb megfontolás után azonban az a nézet érlelődött meg bennem, hogy a tojást főzni kell, attól fő meg! A nehéz helyzetből ez az egyetlen lehetséges kiút, az egyetlen járható út, amelyen haladva a tojás meglágyítható.

Be kell vallanom, hogy szívből szeretem a lágy tojást. Minthogy azonban hatvan lágy tojást egy ültömben aligha kebelezek be, az a nagyszerű ötletem támadt, hogy a tojásokat tartósítani fogom.

Agyam, mint a gőzfűrész működött. Hogyan hajtsam végre szándékomat? Váratlanul bonyolult helyzetbe csöppentem. Jól tudom, napilapjaink és egyéb folyóirataink a kelleténél gyakrabban úznek gúnyt olyan ifjú feleségekből,

akik még lágy tojást sem tudnak főzni, de még senki sem írt arról, mihez kezdjen az agglegény, ha lágy tojást kell főznie. Mint e kérdés első úttörője, emberi és felebaráti kötelességemnek tartom, hogy az igazsághoz híven megörökítsem e művelet minden mozzanatát. Az alábbiakat tekintsék gyakorlati útbaigazításnak, megtanulhatják belőle, hogyan kell tulajdonképpen lágy tojást főzni.

Mindenekelőtt vásároltam néhány szakkönyvet a baromfitenyésztésről, mivelhogy úgy képzeltem, találok bennük némi gyakorlati útbaigazítást a tojásfőzéshez.

Sajnos, a baromfitenyésztés enciklopédiáiban egy árva szó sem esett arról, hogyan oldjuk meg e szerfölött fontos problémát. Sok mindent összefirkáltak bennük a tojásról, többek között azt, hogy a csirke belőle bújik ki, és hasonló ostobaságokat. Említés történt arról is, hogy a tojást száraz helyen kell tárolni, s részletesen elmondták, hogyan kell a tojást kiköltení. Minthogy azonban nénikém a tojást nem azért küldte, hogy tároljam vagy kiköltsem, hanem, hogy lágyra főzzem, a bölcs könyveket szontyolodottan félretettem.

Nem akaródzott tanácsért ismerőseimhez fordulni, hogy náluk nyomozzam ki a tojásfőzés mikéntjét, ezért feltettem magamban, hogy megint elmegyek a könyvtárba, és a nagy lexikonhoz folyamodom tanácsért.

A T-betű alatt megtaláltam a „tojás" címszót. Ott értesültem, hogy a tojás állati termék, és minden madár tojást tojik. Mélyen elgondolkoztatott e meglepő felfedezés. Igaz, nem volt újdonság számomra, de most, hogy életemben először láttam leírva fehéren feketével, másodszor is elhittem. Íme tehát nem hiedelem, nem csupán haladó népi hagyomány, hanem a tudomány által is igazolt, annak rendje és módja szerint becikkelyezett valóság.

Tovább folytattam kutatásaimat, remélve, hogy hasonlóképpen sikerül tisztáznom a tojásfőzés mikéntjét is. Kérem, el sem hinnék, mennyire felületesek tudományos könyveink. Egy árva szó említés sem esik e sarkalatos kérdésről.

A nagy lexikonban írva vagyon ugyan, hogy a tojás különböző módon elkészítve az ember táplálékául szolgál, de hogy a táplálékot hogyan kell elkészíteni, a nagy lexikon háromórás böngészése után is rejtély maradt előttem.

Rábukkantam ugyan egyes mondatokra, amelyek távolról érintették a kérdést, például: Angliában a tojás leginkább nyersen, illetve keményre vagy lágyra főzve szolgál emberi táplálékul. Valamirevaló angol háztartásban sem hiányozhat a reggeli lágy tojás. A lágy tojást más étkezések alkalmával is rendszeresen fogyasztják.

De hogyan készítik el, hogy a tojás lágy állapotban az asztalra kerüljön, arról nem tudtam meg semmit.

Nem maradt más hátra, mint kísérleti módszerrel tanulmányozni és kidolgozni a tojásfőzés elméletét, s tanulmányaim alapján jutni kellő eredményre, esetleg néhány tojás feláldozása árán. Vettem egy spirituszfőzőt, öt liter denaturált szeszt és egy Papin-fazekat, melynek használatához ifjúkorom fizikaórái óta értek. Aztán munkához láttam. Vizet töltöttem a Papin-fazékbe, a vízbe tojást raktam, és meggyújtottam a spirituszfőzőt.

Negyedóra múlva a Papin-fazékból kivettem a tojásokat. Megkocogtattam az első héját: még kemény volt. A második is kemény volt. Valamennyi tojás héja kemény volt. Letisztogattam a tojások héját, pucér belsejüket visszadobtam a fazékba, és egy óráig főztem. A tojások még mindig kemények voltak. Megint visszatettem őket a tűzre, illetve a spirituszfőzőre, és reggelig főztem. A tojás konokul kemény maradt.

Reggel arra ébredtem, hogy a tojásos kosárban fekszem, elkeseredve és kétségbeesetten, mert egyetlen tojást sem sikerült lágyra főznöm. A tojások fehéren és keményen röhögtek rám.

ÚJ TANTÁRGY

A SAKK

A sakk több országban kötelező iskolai tantárgy, sőt már az óvodában is tanítják. Ilyen kísérletek évek óta folynak a Szovjetunióban is, ahol jelenleg több ezer általános iskolást oktatnak a sakk tudományára.

Régi mondás, hogy aki megtanul sakkozni, az soha nem fog unatkozni. A sakk az egyik legősibb játék, egyesek „királyi játéknak", mások a „bölcsek szellemi viadalának" nevezik. Fejleszti a kombinatív készséget, a térlátást, az emlékezetet és a fantáziát. Ismeretes, hogy a gyerekeknek ebben a korban igen nagy a mozgásigényük. Ugyanakkor az iskolában meg kell tanulniuk koncentrálni, szükség van kitartásra és néha bizony még lemondásra is. Nem utolsósorban pedig veszíteni is meg kell tanulni. Mindehhez komoly segítséget ad a sakk, amelynek a többi között fontos figyelem-összpontosító hatása is van.

Az iskolában közérthető formában, játékosan oktatják a sakkot. A gyerekek szívesen sajátítják el az új tantárgyat, lelkesen tanulmányozzák ennek a hasznos játéknak a szabályait, amely mindinkább hozzá tartozik az általános műveltséghez.

(APN)

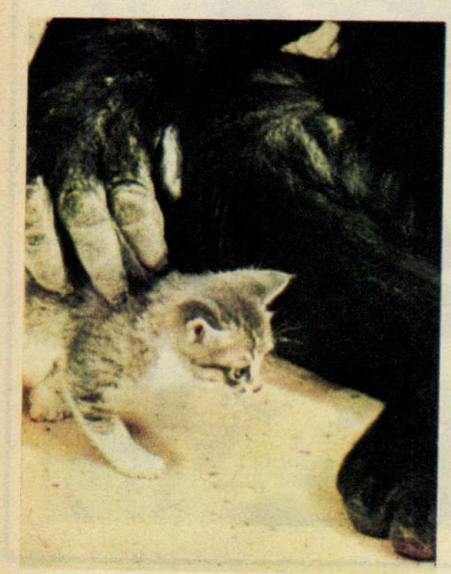

Lehetséges-e, hogy egy kutya által felnevelt cica barátságot kössön egy százöt kilós gorillával, „aki" – állítólag – elsajátította a süketnémák jelbeszédét? Nos, erről még kellene „kérdeznünk" Koko-t, a tizenhárom éves nőstény gorillát, az egyesült államokbeli Kalifornia Gorilla Alapítványának egyik pártfogoltját. A hatalmas termetű állat tizenkét éve egy nagyszabású nyelvészeti kutatás középpontjában áll. Dr. Francine Penny Patterson, az intézmény alapítója szerint Koko több mint 500 jelet használ rendszeresen, s további ötszázat ismer a süketnéma jelbeszédből. Így tudta Koko elmondani Pennynek, hogy szeretne egy macskát. Két ujját macskabajusz módjára, keresztbe téve az arcán, jelezte óhaját. Penny adott neki egy játékmacskát. Koko fintorgott. Tavaly júniusban aztán három cicát hoztak a San Franciscóhoz közeli, vidéki táborhelyre, ahol Koko él. A születésükkor elárvult cicákat négy és fél hétig egy terrier kutya szoptatta. „Ezeket szeretem", mutatott Koko a cicákra, s miután hosszasan megvizsgálta őket, egy farkatlan cicát választott magának, és elnevezte All Ball-nak.

„Úgy gondolom, hogy Koko azért bolondult bele a farkatlan cicába, mert az így jobban hasonlit a gorillákra" – mondja Penny. Az, hogy Koko egy macskát kért, egyáltalán nem lepte meg Pennyt. Ugyanis Koko legkedvesebb meséje a „Három kiscica" és a „Csizmás kandúr". Koko egyébként pont úgy kezeli a cicát, mintha gorilla-bébi lenne, ölelgeti, dajkálgatja. Legkedvesebb játékuk, ha csiklandozzák egymást. Érdekes, hogy a cica csöppet sem fél a hatalmas majomtól. Sőt, a játék hevében All-Ball nyugodtan megharapdálhatja Kokót, az szinte észre sem veszi, nem bántja. A kutatókat nagyon érdekli, hogy milyenek Koko „anyai ösztönei", mivel a gorillák fogságban általában nem gondoskodnak kicsinyeikről.

(A National Geographic nyomán)

KÉREK EGY CICÁT!...

Én magam csak falho
támasztott biciklire me
rek felülni, éppen ezé
irigykedéssel vegye
csodálattal néztem min
dig mások száguldozá
sát. Talán sima betono
még elkerekeznék né
hány métert, hogy aztá
a következő pillanatba
féltéglaként vágódjak a
árokba.

Pedig felemelő érzé
lehet, hogy arcodba sü
a nap, a hajadat fújj

a szél, izmaid megfeszülve dolgoznak, alattad pörög a két kerék, s te minden ügyességedet, szemfülességedet latba vetve, társaidat megelőzve, a célba érsz! Ilyen élményben még a jó versenyzőknek sincs mindig részük. Bár a sport, a testedzés önmagában is nagyszerű és hasznos dolog, ám egy komoly versenyen megméretni ügyességedet sokkal de sokkal izgalmasabb! Bizonyára ez ösztönözte azt a néhány fiút és lányt, akik vállalkoztak rá, hogy igazi kerékpár-cross versenyen próbálják ki tudásukat és bátorságukat.

A versenyt április utolsó hetében az Autóklub szervezte, a Király-domb hegy-völgyeit választva küzdőtérül.

Nos, ha gyermekkorod háromkerekű biciklijét már a pincébe zártad, a szobakerékpáron izmokat fejlesztettél, apától kicsikart új bicikliden egyensúlyérzéked kialakult, s merszed is van hozzá, csináld utánuk!

R. S. K.

Fotó: Karasz Lajos

KERÉKEZŐ GYEREKEK

JÓKEDVŰ VAGYOK!

Barielle Renato és Soltész Rezső az Elixír című szerzemény kottájával

A keverőasztalnál Kőműves Gitta, Simon Enikő és az előadó a „Táncolj velem" rögzítése után

Nem is olyan nehéz a stúdiómunka, mondja az ormánsági szerzőhármas

Amikor Soltész Rezső a táncdalfesztiválon megénekeltette a közönséget, már érezhető volt, hogy ez a kapcsolat később sem szakad meg. Ezért aztán örömmel fogadtuk ötletével, amikor néhány hónappal ezelőtt felkeresett minket. Pályázati felhívást hozott magával, amelyben felkérte azokat a fiatalokat, akik tehetséget éreznek magukban, hogy írjanak neki egy dalt. Leveleitekből eddig is tudtuk, hogy nagyon sokan vagytok, akik szerettek zenélni, és gyakran kérdezitek, hogy hol lehet próbálkozni táncdalírással. A felhívás eredménye azonban minden várakozást felülmúlt. Több mint 300 pályamű érkezett Rezső címére. Esténként kazettahegyek várták otthon a népszerű énekest. Ő pedig örömmel hallgatta meg ezeket a zenei próbálkozásokat, hiszen bármelyik pillanatban rábukkanhatott az igazi, nagy slágerre. Két kategóriában hirdette meg a versenyt. Az elsőben tizennégy éves korig lehetett pályázni, a másikban húszig. Nyugodtan le lehet írni, hogy a pályázók fantáziája nem ismert határt. A legváltozatosabb témákban, hangszerelésben érkeztek a dalok. Volt, aki egész kazettáravalót küldött, hogy lehessen válogatni a dalokból. A legtöbben gitárkísérettel énekelték szerzeményeiket, de voltak, akik a konyhában talált összes edényt felhasználták az életszerű megszólaltatás érdekében. Készült dal a barátságról, a divatról, a szerelemről, sőt még az állattenyésztésről is. A zenei stílusok is a legváltozatosabb formában jelentkeztek. Az érzelmes, lágy dallamoktól kezdve a vad rock and roll ritmusokig minden zenei irányzatot felhasználtak a pályázók. Ez érthető is, mivel nem kis tétje volt a versenynek. Azonkívül, hogy a győztes dalt műsorára tűzi Soltész Rezső, még hanglemezen is megjelenik. Amiért természetesen jogdíj is jár a szerzőknek. Az első kategóriában három ormánsági kislány szerezte meg a győzelmet — Táncolj velem! című dalukkal. Kőműves Gitta, Simon Bea és Enikő egy iskolába járnak, és már többször szerepeltek különböző klubdélutánokon. A másik kategória győztese Barielle Renato lett Elixír című dalával. Ő 17 éves, és papája az R-GO együttes dobosa. Tehát nem esett messze az alma a fájától. A legjobb szövegírónak járó különdíjat a szegedi Réti Ervin nyerte Mondd, hogy kicsit jó című dalszövegével. A legjobb ötletet pedig Lénárt László küldte Szentesről Black Break címmel. A két győztes dalt azóta hanglemezre vették, és előreláthatólag már a gyereknapon táncolhattok rá. Az ünnepélyes eredményhirdetés nagy, nyilvános koncerten lesz, ahová az összes versenyzőt meghívják. Mindenképpen biztató előjele ez Soltész Rezső új nagylemezének, melynek címe: Jókedvű vagyok! Akinek ennyi slágert küldenek kedvelői, az valóban jogosan lehet jókedvű.

Dévényi Tibor

PAJTÁS

KŐMŰVES GITTA, SIMON ENIKŐ, SOLTÉSZ REZSŐ ÉS SIMON BEA

POP SHOW ROCK

DÉVÉNYI TIBOR ROVATA

Az újságok címoldalán még ma is gyakran szerepel a Beatles!

Katona Klári a slágerlisták elején

Koncz Zsuzsa újra a kedvencek között

Úgy illik, hogy a tanév utolsó Pop-show-rock rovata egy kis összefoglalót készítsen az elmúlt hónapok popzenei eseményeiről. Kik voltak a hazai és külföldi kedvencek, kik váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, és kikben csalódtunk az utóbbi hónapokban. A levelek tanúsága szerint, mindezt élénk figyelemmel kísértétek. Nos, induljunk ki slágerlistánkból. Ez tükrözi a legjobban, mínek örültünk és min bosszankodtunk a rockkoncerteken, vagy a diszkóban. A TTT, a Révkalauz és a Pajtás listáját szemügyre véve, már első látásra észrevehető, hogy a rock és a diszkó kibékíthetetlennek tűnő ellentéte megenyhült. Hónapról hónapra egymást váltották a diszkósikerek, a rockfelvételek és a nosztalgiát teremtő, patinás dalok. Talán az egyetlen izgalmat a három részre szakadt Hungária versenye okozta. Az R-GO népszerűségének némi csökkenése, a Miki Team hirtelen előretörése, vagy a Dolly Roll régi sikereinek makacs állandósága. Érdekes jelenség, hogy az eddigi kedvenc, Szűcs Judit helyére Katona Klári lépett, aki slágereivel egyre több hívet szerzett magának. Ebből arra lehet következtetni, hogy a dallam és a ritmus mellett egyre jobban figyelitek a dalok szövegeit is. Bizonyára ennek köszönhető a HBB sikere is a Vadászat című nagylemezzel. Bár dalaik nem nagyon kerültek be a legjobb tíz közé, mégis sok levélíró nagy lelkesedéssel számolt be egy-egy forró hangulatú Hobo-koncertről. Persze, ha igazán szeretitek ezt a zenekart, akkor szavazni is kellene dalaira. Így a rockot ebben az évben is a Karthágó és a Korál képviselte. Koncz Zsuzsa és Kovács Kati ismételt megjelenése a legjobbak között azt is jelenti, hogy érthető módon az új hiányát a régi nagyok tehetségével és rutinosan elkészített dalaival pótoltátok. Egyedül az Első Emelet jelentett igazi újdonságot. A tehetséges fiatal zenekar néha több dalával is szerepelt kedvenceitek között.

A külföldi előadók közül is inkább a tavalyi sztárokat szerettétek idén is. Duran Duran, Alphaville és az örök Beatles volt a hozzánk intézett levelek többségének témája. Az újak közül talán csak a Scotch együttes dalai arattak sikert, a lemezklubok törzsközönségénél. Sokat csökkent a Queen, a Kajagoogoo vagy Michael Jackson népszerűsége. A koncertek közül főleg azok nyerték el tetszéseteket, amelyeket igazi látványossággal fűszerezve készítettek a zenekarok.

Ha megnéztek a vakáció alatt egy koncertet, vagy felfigyeltek egy dalra a diszkóban, egy kicsit vizsgáljátok meg az egyes hangszerek szólóit, az összhangzást, a különleges ritmusvariációkat. Próbáljátok leírni egy dalról azt is, hogy miért tetszik és azt küldjétek el címünkre. A legjobb írásokat szeptemberben bemutatjuk, hogy más is kedvet kapjon az értékeléshez, netán egy kis vitához is.

A LŐRINCI FONÓ

vár benneteket nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett LÁNYOK és FIÚK!

Az 1985/86-os tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges, 14—15 éves lányokat és fiúkat!

Lányokat — fonó; fiúkat — textilipari gépszerelő, géplakatos, esztergályos szakmákra szerződtetünk a Lőrinci Fonó szakmunkástanulójaként!

Felvételi vizsga nincs. A tanulmányi idő 3 év.

A tanulmányi idő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók nyújtanak segítséget a fenti szakmákat választó, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsgák letételéhez és a szakmunkás-bizonyítvány megszerzéséhez.

Juttatásaink fonó szakmunkástanulók részére: napi 4 Ft-ért ebéd; autóbuszbérlet 20 Ft/hó.

A három tanév teljes idejére ingyenes a kollégiumi elhelyezés; tankönyvek, tanszerek; munkaruha, iskolaköpeny, fejkendő, munkacipő.

Ezenkívül a tanulókat a következő juttatások illetik meg havonta: tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően) 250—1100 Ft-ig; társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft-ig terjed (tanulmányi eredménytől függően).

A többi szakmunkástanuló részére juttatásaink a következők: kollégiumi elhelyezés; havonta autóbuszbérlet; napi 4 Ft-ért ebéd (az iskolai napon az iskolában, üzemi gyakorlat idején a gyárunkban); társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint a tanulmányi eredménytől függően tanulmányi pótlék 150—250 Ft-ig; tanulmányi ösztöndíj a II. évfolyamtól, tanulmányi eredménytől függően 50—900 Ft.

A LÁNYOK és FIÚK részére a harmadik évben lehetőséget biztosítunk a teljesítménybérben történő foglalkoztatásra.

A kereseti lehetőség a szakmunkás-bizonyítvány megszerzése után fonó szakmában 4000—6000 Ft; a többi szakmákban a bérbesorolási kategóriától függően alakul.

Kérésedre a részletes tájékoztatót postafordultával megküldjük.

Címünk:

Pamutfonóipari Vállalat
Lőrinci Gyár
Budapest XVIII.,
Gyömrői út 85—91.

Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor kérd meg osztályfőnöködet, hogy a továbbtanulási jelentkezési lapodra írja rá, hogy a **LŐRINCI FONÓBA** jelentkezel, fonó, textilipari gépszerelő, géplakatos, esztergályos szakmára.

A jelentkezési lapodat a szakmunkásképző intézet címére szíveskedj elküldeni.

Fonó szakmára: Bolyai János Textilipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet, Budapest V., Markó u. 18/20.;

a többi szakmára: 4. sz. Vörös Csillag Ipari Szakmunkásképző Intézet, Budapest XIX., Pf. 134. — 1675.

Jelentkezni lehet személyesen, levélben, vagy telefonon az 585-122/184-es melléken.

Szeretettel várunk gyárunk szakmunkástanulójaként!

GYEREKEKNEK — GYEREKEKRŐL

SORTŰZ EGY FEKETE BIVALYÉRT

Színes magyar—francia film két világsztár főszereplésével
Fényképezte: Kende János
Zene: Petrovics Emil
Rendezte: Szabó László
Szereplők: JEAN-LOUIS TRINTIGNANT, JEAN ROCHEFORT, Kállai Ferenc, Bujtor István, Bertha Dominiquez, Fanny Cottencon, Székely B. Miklós, Monori Lili, Szilágyi István.
GYEREKSZEREPLŐK: Perendy László, Máté László, Német Gábor, Köller Kati.
Részlet a filmből:
„... Ezek az osztályból a legszemtelenebbek, a legrosszabbak. Szabotálják az énekórákat és macskákat robbantanak... A papokhoz járnak pingpongozni... és cigányokkal barátkoznak. Papírvirágokat esznek..."
A film 1985-ben a Magyar Játékfilmszemlén KISZ-díjat kapott.
MÁJUS 16-tól A MOZIK MŰSORÁN!

MAFILM Objektív Stúdió—PROCINEX—Centre National de la Cinematographie Francaise—MOKÉP

MAVAD

CSIGAGYŰJTÉS

GYŰJTSD A CSIGÁT!
1 kg: 12,70 Ft.

Gyűjtése: A langyos tavaszi napok beköszöntével az éti csiga is elkezd mászni. Szedése a harmatos, esős reggeleken ajánlatos. Megtalálható lombos erdőszéleken, vizes- és egyéb árkok partjain. Kosárba vagy lyukacsos ládába szedhető a 3–4 cm átmérőjű (kb. dió nagyságú) éti csiga. Megmosni vagy vízzel öntözni nem szabad, mert elpusztul. Zárt, műanyag zsákba szedni szintén ártalmas. Gyűjtése után hűvös helyen, kosárban jól tárolható.

ÁTVEVŐHELYEK:

MAVAD, Vecsés, II. telep
MAVAD, Budapest, Józsefvárosi pályaudvar (342-366)
MAVAD, Gyoma, Körösladányi utca
MAVAD, Sopron, Répcefői sor
MAVAD, Debrecen, Mikepércsi u. 10.
MAVAD, Kaposvár, Toponári utca,
valamint a helyi áfészek felvásárlótelepei.

Felvilágosítás: MAVAD 138-166, 360-338.

ELŐRE! IRÁNY A BKV!

A nyolcadik osztály befejeztével a BKV-nál 17 féle szakma közül választhatsz! A gyakorlati képzés korszerű tanműhelyekben folyik. Számos szakmára vidéki fiatalok jelentkezését is várjuk.

Tanulóink sok kedvezményben, juttatásban részesülnek (kollégiumi díjtérítés, vállalati ösztöndíj, olcsó étkezési lehetőség, ingyenes BKV utazási igazolvány). Szórakozási, sportolási lehetőség a BKV kulturális és sportlétesítményeiben!

Jelentkezni levélben is lehet az itt található „Felvételi kérelem" kitöltésével.

FELVÉTELI KÉRELEM

Név: .....
Szül. hely: .....
év ..... hó ..... nap .....
Anyja leánykori neve: .....
Kelt: .....
Lakcím, ir. sz.: .....
Szülői aláírás: .....

SZAKMUNKÁSKÉPZÉS
BKV

ÚJ CÍMÜNK:

Budapesti Közlekedési Vállalat Oktatási és Szociális Központjának Szakmunkásképző Osztálya
Budapest X., Fehér út 1/a.
(Megközelíthető: metróval az Örs vezér térig.)

AHOL NEM GOND A TÍZÓRAI

Évről évre nő az iskolaszövetkezetek száma. Szélesedik tevékenységük, egyre nagyobb a forgalmuk. A következő beszámolók is erről tanúskodnak.

KISDOBOS ÁRUSOK

Az alakuló értekezlet 1983 januárjában ült össze, és februárban már át is vettük az iskola udvarán lévő kis boltot. A kis bolt biztosítja a tejterméket, a lángost a reggelihez, tízóraihoz, de megvásárolhatók a legfontosabb iskolaszerek is. Kezdetben sok nehézségünk támadt. Például elfelejtettük időben megrendelni a tejet, majd az édességek ára változott, de a csomagoláson a régi ár volt feltüntetve, így olcsóbban adták a gyerekek. Előfordult az is, hogy a kisboltos 20 forintból 26-ot adott vissza, s az egyik boltospár rendcsinálás ürügyén a kartonokat is elégette. De egymást biztatva, segítve átvészeltük a kezdeti nehézségeket. Bekapcsolódtunk a szövetkezeti sportmozgalomba, és részt veszünk a kulturális rendezvényeken is. Az iskolába pedig mind többen csak pénzt hoznak, és itt reggeliznek. Ez különösen a Kistiszahátról és Újdombrádról bejáró gyerekeknek előnyös, akik korán jönnek el otthonról. Ma már a két másik iskolaépületben is üzemeltetünk fiókboltokat, sőt az egyikben kisdobosok árusítanak. Tagjaink száma 136. Közülük 16-an kisdobosok. Az 1983/84-es tanévben már 163 ezer forintot forgalmaztunk. Az ÁFÉSZ második évi működésünk után 8 ezer forintot adott, amit kioszthattunk a legjobban dolgozók között. Ebből legtöbb Molnár Juliannának és Ardó Mártának jutott, 350—350 forint.

Nyaranta a Tisza partján — ahol úttörőtábor is található — üzemeltetünk egy pavilont. Itt strandcikkeket, képeslapot, édességet, olcsó üdítőt árusítanak a gyerekek, kéthetes váltásban.

A két év alatt öt iskolaszövetkezeti tagból lett kereskedelmi tanuló, mind megállják a helyüket. 1984 novemberében ünnepi értekezletet tartottunk, amelyen a MESZÖV részéről Harsányi Béla dicsérő oklevelet és 1500 Ft pénzjutalmat adományozott. Ezt a helyi ÁFÉSZ még megtoldotta 5 ezer forinttal. A jutalomból kirándulásra viszszük a legjobban dolgozó tanulókat.

Szabó Endréné,
az iskolaszövetkezet tanárelnöke (Dombrád)

GYERMEKNAPON IS NYITVA

A kisvárdai ÁFÉSZ első iskolaszövetkezetét 1983. novemberében alakítottuk meg, a tornyospálcai Kossuth Lajos Úttörőcsapatban. A boltban tejet, kakaót, kiflit és cukorkát, illetve iskolaszereket árusítanak a tanulók, akik kéthetes váltásban dolgoznak. Reggel 7—8 óráig tartunk nyitva és a szünetekben. Az iskolai rendezvényeken is mi gondoskodunk az ellátásról, például a farsangon, a majálison és a gyermeknapon. Részt veszünk a szövetkezeti sport- és kulturális rendezvényeken. Ott voltunk a legutóbbi iskolaszövetkezeti spartakiádon és a megyei kulturális szemlén, ahol megkaptuk a megyei úttörőelnökség különdíját kimagasló szereplésünkért. Az elmúlt év végén 96-an voltunk tagok, forgalmunk elérte a 115 ezer forintot.

ifj. Ancsán László,
csapatvezető, iskolaszövetkezeti elnök (Tornyospálca)

TUZSÉRON IS BEVÁLT

A tuzséri iskolaszövetkezet még fiatal, a tanév elején alakult meg, 32 taggal. A tagok — a két hetedik osztály tanulói — 20 forintos részjegyet váltottak, a 8. osztály után pedig felnőtt tagokká válhatnak. A kitűnő tanulóknak az ÁFÉSZ kiegészíti a részjegyét 300 forintra. A tanév végén pedig 3000 forint támogatást nyújt a kis boltosoknak nyári táborozáshoz. A boltos tanulók külön részesedést kapnak. 1984 végén 500 forint értékű ajándékutalványt sorsoltunk ki a szövetkezeti tagok között. A tagok közül a tanulók küldöttet is választottak, aki részt vett az ÁFÉSZ felnőtt küldöttgyűlésén.

A szövetkezet az említett támogatás mellett 10 000 forinttal járult hozzá az iskolaszövetkezeti tagok oktatását szolgáló számítógép vásárlásához.

Sempergel Mihályné,
csapatvezető (Tuzsér)

ÉDESSÉG CSAK DÉLUTÁN

A bábolnai általános iskolában mi hatodikosok a tanév elején vettük át a nyolcadikosoktól az iskolaszövetkezeti boltban az árusítást, így októbertől végre már mi dolgozhattunk! A fiúk is segítik munkánkat. A lányok hetenként, a fiúk kéthetenként váltják egymást. Az árut mi magunk húzzuk el kézikocsin. A soros párok már reggel hét órára az iskolában vannak, hogy mire beérkeznek a tanulók, friss tej és péksütemény várja őket. Naponta átlagban 300 poharas tejet és ugyanennyi péksüteményt adunk el. Taneszközöket is árulunk, s azóta már nem kell a papírboltba szaladgálni a szünetekben, ha elveszett a radír, vagy hiányzik egy füzet. A forgalom reggel és uzsonnaszünetben a legnagyobb, délután is kinyitunk fél órára, ilyenkor főleg a cukorka és csokoládé a kelendő, ezt délelőtt nem lehet vásárolni. Zárás után a bevételt leadjuk a boltvezető tanárnéninek. A napot a helyiség kitakarításával és az áru elrendezésével zárjuk.

Simonfi Ágnes,
6/b osztály (Bábolna)

LEVELEZNÉNK! VÁLASZOLJ!

HATODIKOSOK, HETEDIKESEK ÍRJANAK: MIOLKOVICS IVETT, Pécs, István u. 27/2. — 7625 (képeslapot, bélyeget, kártyanaptárt gyűjt); BAKÓ MÓNIKA, Budapest, Duránci u. 1. — 1116; SZÉP BEÁTA, Nyírmeggyes, Rákóczi u. 73. — 4722; HUNYADI KRISZTINA, Cegléd, Veréb u. 12. — 2700; BOR ÉVA, Nagyhalász, Petőfi út 69. — 4485; BAJUSZ ERZSÉBET, Felsőzsolca, Kilián Gy. út 34. — 3561.

1985. május 26-án 10–13 óráig a Marcibányi téri Új Tükör Szabadidő Központban vidám gyermeknapi műsort rendez a NOVOPLAST Kisszövetkezet és az Új Tükör Olvasószolgálat.

A programból: LINDA – Görbe Nóra ● Harlekin Gyermekszínház ● Rendőrkutya-bemutató ● POLICE 07 játékverseny ● Sorsolás – értékes nyeremények

1 jelvény 1 fő díjtalan belépésére jogosít!

Mindenkit szeretettel várunk!

FIGYELEM!

Az 1985/86-os tanévre 14. életévüket betöltött és általánost végzett **lányokat szövő** szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: — 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft (tanulmányi eredménytől függő) tanulmányi pótlék; — 200 Ft kiemelt szakmapótlék; — tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450, II. évben 50—540, III. évben 50—820 Ft.

Fiúkat: villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: — 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft (tanulmányi eredménytől függő) tanulmányi pótlék; — tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idején a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5% szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4000—7000 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul. A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet

személyesen hétfőtől csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Cím: Budapest, Pf. 391. 1394

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba, jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat; villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1984/1985-ös tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és napi 4 Ft-ért teljes ellátást biztosítunk.

A havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft, továbbá 100, 150 és 200 Ft tanulmányi pótlék. Az utolsó évben tanulóink már teljesítménybérben kerülnek elszámolásra.

A szakmunkásvizsga letétele után ifjúmunkásaink: a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezni levél útján „szakmunkástanuló" hivatkozással lehet.

Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI., Hauszmann A. u. 20.

Levélcím: Budapest Pf. 43. 1502

**ÉRDEMES A SZÜNIDŐBEN FELKERESNI,
A FELÉÉRT LEHET ITT A KÖNYVET VENNI.**

Félárú könyvesboltjaink Budapesten:

VI. Nagymező u. 52.

III. Kerék u. 2.

XIII. Radnóti Miklós u. 18.

XIII. Pozsonyi u. 5.

XIX. Vörös Hadsereg útja 98.

**ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI
KÖNYVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN.**

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI: FULEKI JÁNOS

ORSZÁGJÁRÁS. Május, június az országjárások, a nagy barangolások időszaka. Reméljük, rejtvényösszeállításunkkal kedvet csinálunk hozzá.

A rejtvényeket lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni — és azok jók —, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: június 3. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. — 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

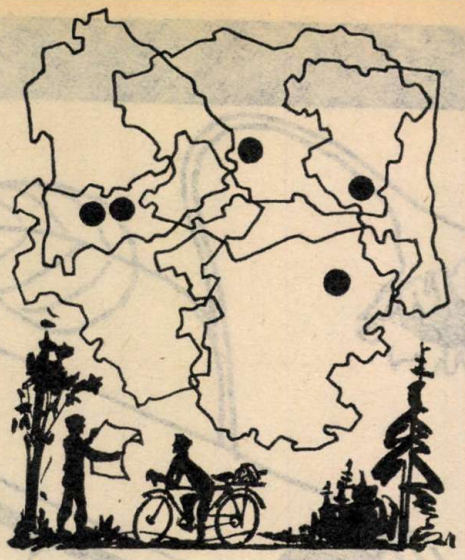

KERÉKPÁROSOK. Öt megyét keresnek fel a biciklis turisták a nyár folyamán. Melyik megyéket? Mi a székhelyük? És még egy kérdés: az öt megye közül az egyik kakukktojás, miért?

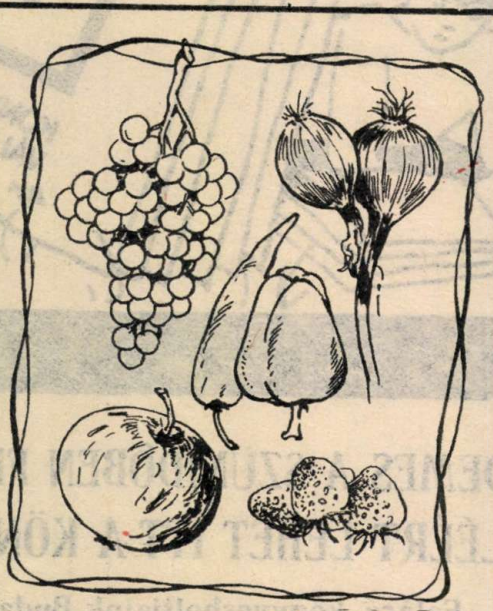

JUSSON ESZEDBE! Ezekről a terményekről öt város, nagyközség nevét kell kitalálnod. Nem nehéz, hiszen a nevük évtizedek, évszázadok során szorosan összeforrt egymással.

HOL LÁTHATJUK? Radnóti Miklós költő szobrát – Varga Imre szobrászművész alkotását – melyik városban láthatjuk?

1: Szegeden, X: Győrben, 2: Salgótarjánban

TURISTA TOTÓ. Aki volt már vándortáborban, sokat barangolt hazánk tájain, az a kérdések alatti három feleletből könnyen megtalálja az igazit.

1. Hol van a Zselicség?
1: Baranyában, X: Somogyban, 2: Zalában

2. Hol folyik a Gyöngyös patak?
1: Mátrában, X: Nyírségben, 2: Vasban

3. Melyik a magasabb?
1: Csóka-hegy, X: Csobánc, 2 Kab-hegy

4. Hol van a Fehér-tó?
1: Szeged mellett, X: Fejér megyében, 2: Kisalföldön

5. Melyik van délebbre?
1: Göcsej, X: Ormánság, 2: Sárköz

KÖLTŐ – KÖLTŐRŐL. Ha a betűoszlopokból szabályos téglalapot építesz, akkor vízszintesen olvasva, Petőfi versének sorait találod. Egyik költő-elődjéről írta ezt. Mindkettőjük nevét egy nagyváros kapcsolja össze. Melyik?

A 14. SZÁM NYERTESEI: Bodó Katalin, Bp., XIX.; Fábián Attila, Szikszó; Feldman Renáta, Kerekegyháza; Horváth Anikó, Csorna; Horváth Zoltán, Bp., XVII.; Kopa Raymund, Kazincbarcika; Kovács Roland, Csepreg; Kozák Tünde, Kislád; Kozik Tímea, Karancsalja; Laurinyec Klára, Kétsoprony; Nagy Etelka, Gesztely; Nagy Hajnalka, Zalaszentjakab; Nagy Ildikó, Solt; Pankovics Szilvia, Ajka, II.; Pál Zita, Hajdúdorog; Ruszcsák Mária, Vecsés; Szőlősi Petra, Úrkút; Tajti Irén, Jászapáti; Tóth Mária, Csákvár; Török Katalin, Magyarhomorog.

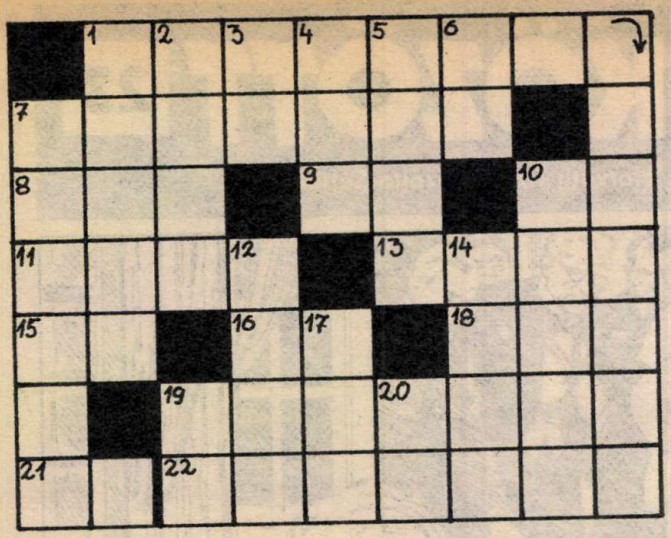

MEGÉNEKELT FALVAK. *A vízszintes 1. és a függőleges 7. sorban három olyan falu nevét találod meg, amelyeket a népdalokból már jól ismerhetsz. Megfejtésként ezek nevét kell beküldened.*

VÍZSZINTES: 1. Két falunév. A népdal szerint az egyik vásáráról, a másik bírójáról volt híres. 7. Nem vérrokonok. 8. Befejezetlen nulla! 9. Kötőszó. 10. Háziállat. 11. Vissza: tejtermék-e. 13. Tehát, ismert latin szóval. 15. Norvég és thaiföldi autók jelzése. 16. Ifjúsági Magazin. 18. A korai napszakot így is mondjuk. 19. Vissza: olyan emberre mondjuk, aki főleg önmaga cselekedeteiről sokat és fellengzősen beszél. 21. A katonai rangjelzés egy szótagja. 22. Rugós, kárpitozott fekvőhely.

FÜGGŐLEGES: 1. Késő esti köszönés. 2. Erre száll a madár. 3. Biztató szócska. 4. Országos Rendező Iroda. 5. Semmikor sem. 6. A hoki egynemű betűi. 7. Régi, dunántúli falu. 10. Olyan szegény, mint a templom... 12. A népdalban Debrecennek csak egy van. Ugyan mi az? 14. Visszza: ruhát készít. 17. Fejér megyei város. 19. A cselekedetünket meghatározza. 20. Ellentétet kifejező kötőszó.

MI AZ ÖSSZEFÜGGÉS az arckép, az épület és a dallam között? A megfejtés közben bizonyára az a városnév is eszedbe jut, ahol ez az épület áll.

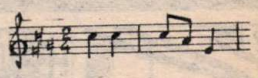

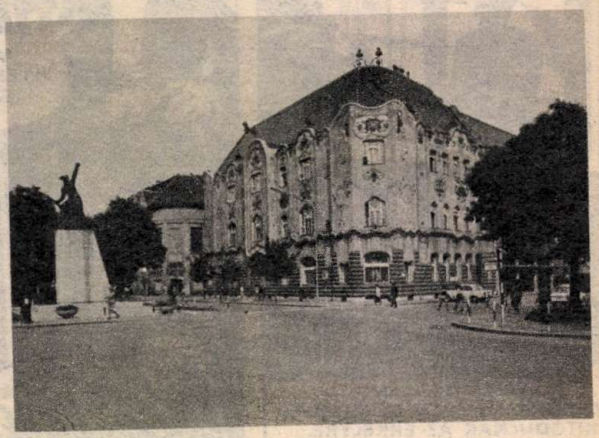

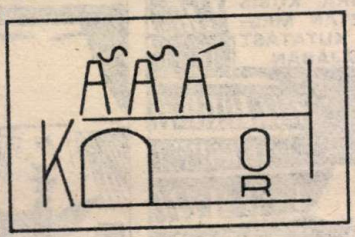

BETŰÉPÍTŐ. Mi várat építettünk a betűkből, neked pedig egy történelmi nevezetességű város nevét kell összeraknod belőlük.

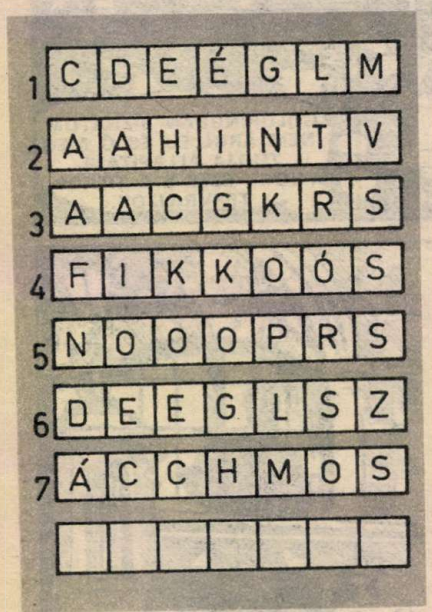

VÁROSOK. A megszámozott sorok betűiből – egy betű elhagyásával – egy-egy magyar város neve alakítható ki. Ha a felesleges betűt beírod az alsó sor megfelelő négyzetébe, egy nyolcadik város nevét kapod eredményül. Melyik ez a város?

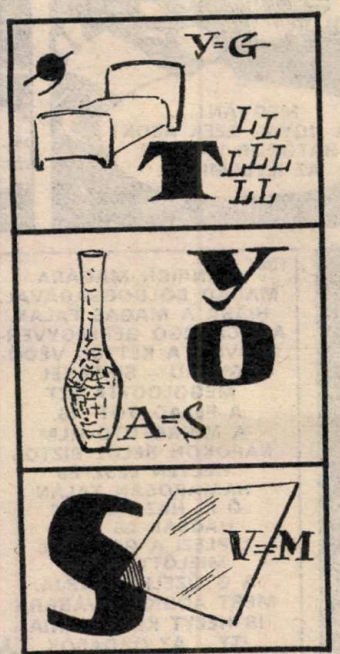

BETŰREJTVÉNY. Három helység. Kettőnek a föld felett, a harmadiknak pedig a föld alatt van a nevezetessége.

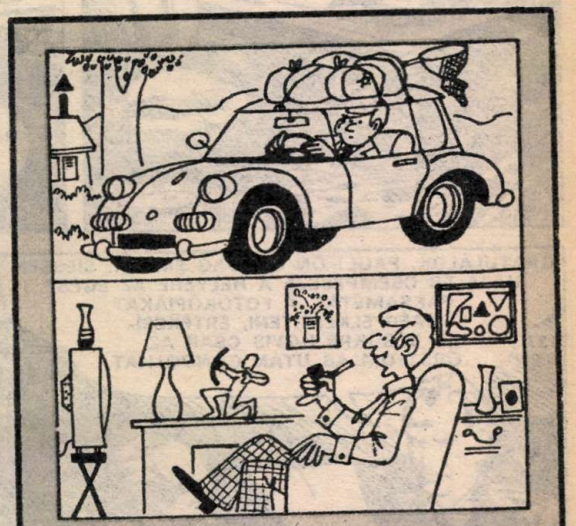

UTAZÁS KÖZBEN fontos a jó megfigyelőkészség is. Próbáld ki, hogy a tied jó-e! A fenti rajz három kis részlete az alsón is megtalálható. Nevezd meg a három részletet!

ORDASOK KÖZÖTT 23

DOLD-MIHAJLIK regénye nyomán írta Cs. Horváth Tibor, rajzolta Sebők Imre

132.
LÖVÉS DÖRREN. A LAKODALMI EBÉD RÉSZTVEVŐI KITÓDULNAK AZ ERKÉLYRE.

MIT JELENTSEN EZ?

133.
CSAK KÉSŐ DÉLUTÁN DERÜL KI, MIÉRT LŐTTE AGYON MAGÁT EWERS TÁBORNOK. AZNAP, 1944. JÚLIUS 20-ÁN, AZ ELÉGEDETLEN NÉMET TÁBORNOKOK ÖSSZEESKÜVŐ CSOPORTJA MERÉNYLETET KÍSÉRELT MEG HITLER ELLEN. A FÜHRER ÉLETBEN MARADT – AZ ÖSSZEESKÜVŐKNEK PUSZTULNIUK KELLETT.

134.
A FIATAL HÁZASOK LERRO VILLÁJÁBAN TALÁLNAK OTTHONRA. KUBIS NÉHÁNY NAPIG VÁR, AZTÁN MEGKEZDI A MÓDSZERES KUTATÁST APÓSA DOLGOZÓSZOBÁJÁBAN.

135.
A HARMADIK ÉJSZAKÁN...

MEGVAN!... HA UGYAN EZEK AZOK! HATÖKÖR VAGYOK AZ ILYESMIHEZ.

136.
A MOTORKERÉKPÁR NYAKTÖRŐ IRAMBAN SZÁGULDOTT A RAMONI-KASTÉLY FELÉ.

GOLDRINGBAN BÍZHATOM. NEM ÁRUL EL. ÉS Ő MEG TUDJA ÁLLAPÍTANI, HOGY EZEK-E A TITKOS TERVRAJZOK.

137.
GRATULÁLOK, PAUL! ÖN GAZDAG EMBER. SIESSEN HAZA ÉS CSEMPÉSSZE A HELYÉRE AZ EGÉSZ PAKSAMÉTÁT. A FOTÓKÓPIÁKAT RÁÉR ELKÉSZÍTENI, ÉRTÉKESÍTÉSÜKRE ÚGYIS CSAK AZ ÖSSZEOMLÁS UTÁN GONDOLHAT.

KUBIS NEM SEJTI, HOGY GOLDRING ZUBBONYÁNAK GOMBLYUKÁBAN MIKROFÉNYKÉPEZŐGÉPET REJTEGET. HÁLÁS VIGYORRAL BÚCSÚT VESZ PÁRTFOGÓJÁTÓL.

138.
HEINRICH MAGÁRA MARAD BOLDOGSÁGÁVAL. HIÁBA A MAGAS FALAK, A VICSORGÓ GÉPFEGYVERCSÖVEK, A KETTŐS VÉDŐGYŰRŰ – SIKERREL MEGOLDOTTA EZT A FELADATOT IS. A MIKROFOTÓ-FILM NAPOKON BELÜL BIZTOS HELYEN LESZ ÉS HAMAROSAN TALÁN Ő IS HAZATÉRHET. HACSAK LE NEM LEPLEZI A GESTAPO, MIELŐTT ELJÖN A GYŐZELEM NAPJA. MERT ADDIG TOVÁBBRA IS HELYT KELL ÁLLNIA ITT – AZ ORDASOK KÖZÖTT.

139.
MÁR BERLINÉRT FOLYIK AZ ELKESEREDETT KÜZDELEM, AMIKOR A TITKOS GYÁRTELEP HADIFOGOLY MUNKÁSAI FELLÁZADNAK ÉS A KEZÜKBE KERÍTIK A TITKOS GYÁRTELEPET. STENGEL ŐRNAGY HIÁBA HAJSZOLJA A FALAK ELLEN SS-LEGÉNYEIT, A FELKELŐK MINDEN ROHAMOT VISSZAVERNEK.

EZEKBEN A VÁLSÁGOS ÓRÁKBAN CASTEL LA FONTÉBA ÉRKEZIK BERTHOLD VEZÉRŐRNAGY. GOLDRINGRA A RAMONI-KASTÉLYBAN TALÁL RÁ „ATYAI JÓBARÁTJA".
140.
MI A FÉSZKES FENÉNEK ROHAMOZ STENGEL? ÓRÁKON BELÜL ÚGYIS VÍZBE FOJTJUK AZ EGÉSZ CSÜRHÉT! AZONNAL HÍVASD VISSZA AZT A HÜLYÉT!

A DÉLI FRONTSZAKASZ KAPITULÁCIÓJA NAPOK KÉRDÉSE. DE ADDIG, URAIM!... EMBEREIM HÚSZ HARMINCKOR FELROBBANTJÁK A KASTÉLYT. TÍZ PERCCEL KÉSŐBB LEVEGŐBE RÖPÍTIK A DUZZASZTÓMŰVET. A VÍZ ELÁRASZTJA A VÖLGYET. LEFOLYÁSA NINCS, MERT A KASTÉLY ROMJAI ELTORLASZOLJÁK A VÖLGYSZOROST. STENGEL ŐRNAGY ÚR MOST AZONNAL INDUL A GYÁRHOZ. FELADATA, HOGY EMBEREIVEL MINDENKIT LIKVIDÁLJON, AKI MEGPRÓBÁL KIÚSZNI.
141.

142.
STENGEL FALFEHÉRRE SÁPAD, DE NEM TESZ ELLENVETÉST. TISZTELEG ÉS ELTÁVOZIK. NÉHÁNY PERCCEL KÉSŐBB...
A VŐLEGÉNYEM ELMONDTA, MI A SZÁNDÉKA, VEZÉRŐRNAGY ÚR. KÖNYÖRGÖM! ESEDEZEM, NE TEGYEN ILYET! A KASTÉLY MINDEN VAGYONOM!

143.
BERTHOLD ARCÁT HIRTELEN VADÁLLATI DÜH TORZÍTJA EL. ELŐRÁNTJA REVOLVERÉT. KÉT LÖVÉS DÖRREN...

144.
OLASZORSZÁGBAN MINDEN EMBERÜNK ELPUHULT. REMÉLEM, HEINRICH, RÁD MÉG SZÁMÍTHATOK.
GOLDRING NÉMÁN BÓLINT. KÖZBEN LÁZASAN TÖRI A FEJÉT, MIKÉNT AKADÁLYOZHATNÁ MEG, HOGY EZ AZ EMBERBŐRBE BÚJT FENEVAD VÉGHEZ VIGYE UTOLSÓ RÉMTETTÉT.

FOLYTATJUK

Ritka pillanatok

Azt hiszem kivételes, ritka pillanat, amikor az ember a példaképével találkozhat. Hiszen addig jószerivel csak az újságok hasábjairól, a televízió képernyőjéről ismeri, s fogalma sincs arról, vajon milyen is lehet az életben.

Persze az efféle találkozásokon mindig kiderül, hogy példaképünk is olyan ember, mint más, él, dolgozik, nevet, vagy szomorú . . . Ettől azonban nem foszlik szét a varázslat, sőt talán még jobban tiszteljük őket. De már nem úgy, mint egy bálványt vagy egy szobrot. Hanem mint igazi, hús-vér embert, s bizakodás születik a szívünkben, érezzük, egyszer talán olyanná válhatunk, mint ő.

Nos, a TV gyermeknapi műsora éppen ilyen találkozásokra adott alkalmat. A kisorsolt levelek alapján például Katona Klári, Rodolfó, vagy a költő Baranyi Ferenc, Görbe Nóra találkozott rajongóival a kamerák előtt. A műsor készítőinek nem volt könnyű dolguk, már-már attól féltek, hogy a posta a levelek tekintélyes súlytöbbletéért esetleg különdíjat számol fel. Összesen tizenötezer küldemény, azaz kérés érkezett. Képtelenség lett volna mindegyiket teljesíteni. A stáb azonban reméli, hogy ezzel az igényesen elkészített programmal kellemes szórakozást nyújt majd mindenkinek.

S. F.

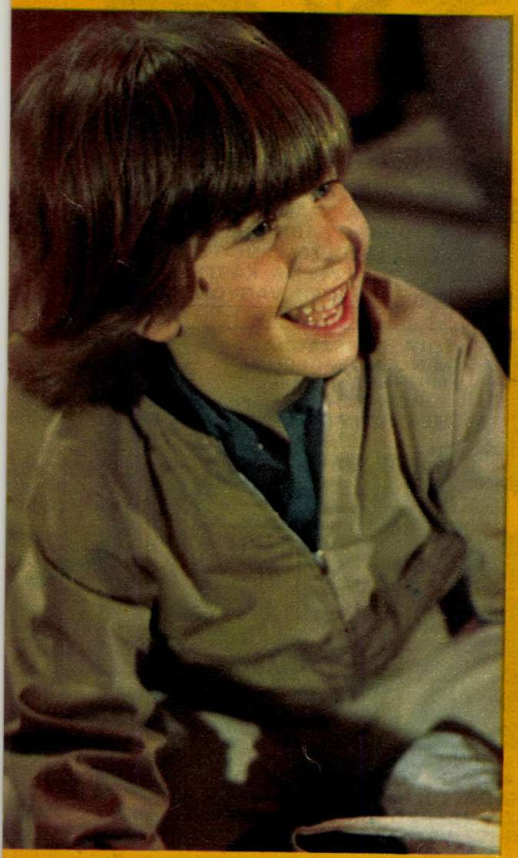

FUTÁS, PAJTÁS!

Az utóbbi években egyre népszerűbbek a különböző hosszútávú futóversenyek, melyeket erdőben, mezőn, utcán vagy országúton rendeznek. Rajthoz állnak örögek és fiatalok, nem az eredmény, hanem az egészséges mozgás a fontos. A június 1-én sorra kerülő Pajtás-futás rendezvénye, ez a már hagyományossá vált margitszigeti verseny azonban csak a fiataloké. A nevezés felső korhatára ugyanis tizennégy év.

Magam valamikor válogatott atléta voltam, ma edző vagyok. Nagyon sok versenyen vettem részt, így például ott voltam az afrikai Angola fővárosában, Luandában rendezett nagy nemzetközi utcai futóverseny rajtjánál is, 1984-ben. Erre a szilveszteri viadalra huszonöt országból érkeztek futók, természetesen ott voltak a világhírű atléták is, élükön Bekele Debelével, aki alig múlt húszéves, amikor a teljes ismeretlenségből a világ legjobb hosszútávfutóinak élvonalába robbant.

— Afrikában a futás, a mozgás létszükséglet — magyarázta Bekele. — A gyerekeknek például hosszú kilométereket kell gyalogolniuk, hogy beérhessenek az iskolába. Az emberek sokszor ötven kilométert is megtesznek, egyik faluból a másikba mennek, vagy a városba gyalogolnak azért, hogy vízhez, élelmiszerhez jussanak. Ez a sok mozgás azt eredményezi, hogy az emberek jó fizikai állapotban vannak, a fiatalok például minden különösebb felkészülés nélkül állnak egy-egy hosszabb távú verseny rajtjához. Közülük kerülnek ki aztán a legjobb etióp futók.

Így figyeltek fel Bekelére is, aki egy esztendei felkészülés után nyerte meg a mezei világbajnokságot. Európai futóval ilyen még nem fordult elő, nekik egy-egy szerényebb eredmény eléréséhez is hosszú évek edzésmunkájára van szükség. Igazán nem kívánom, hogy világbajnoki babérokra törjetek, de azt határozottan ajánlom, hogy rendszeresen mozogjatok, mert ezáltal megőrizhetitek egészségeteket, jó kedélyeteket, közérzeteteket. Ezért kell egy kis futás, ezért van szükség a versenyekre, s ezért hasznosak a felkészülés jegyében rótt ház körüli körök. Ha rendszeresen sportol valaki, edzésben van, az vállalhatja akár a leghosszabb távot is. Aki viszont csak úgy kedvtelésből kocog, az olyan távot válasszon magának, amelyet biztosan le tud futni. Javaslom, válasszatok magatoknak jelmondatot is. Szerintem, némi igazítással, a híres mondás nagyon is megfelelne: nem szégyen a futás, hanem hasznos!

Simon Dénes

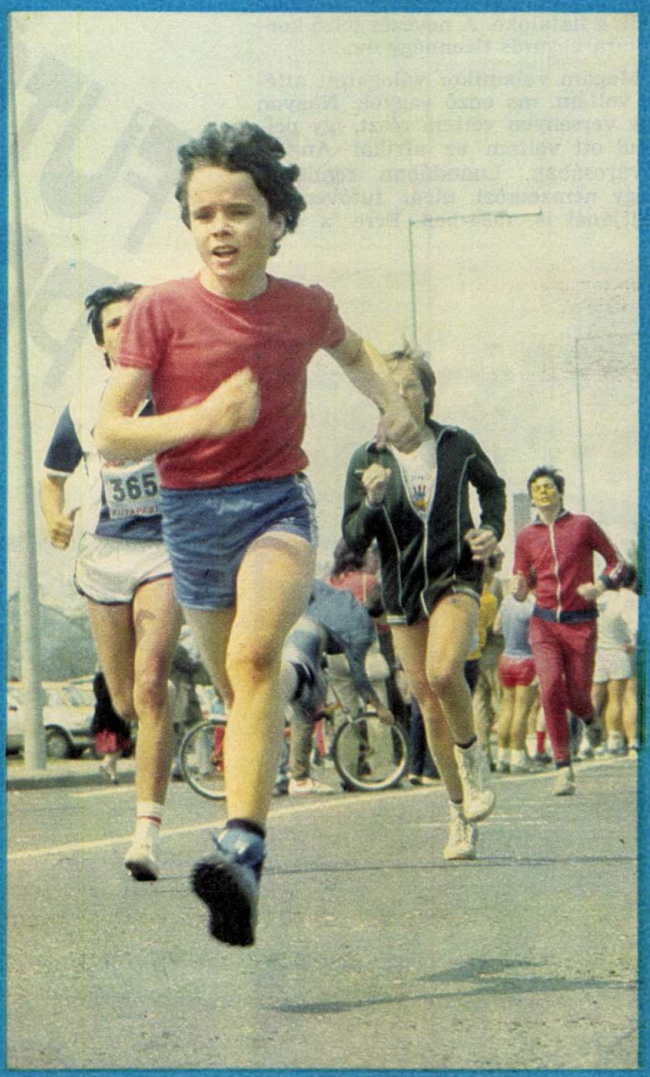

A futások sorában, úgy gondoljuk, előkelő helyet foglal el szerkesztőségünk, a Pajtás rendezvénye. Hagyomány lett belőle. Az idei, június 1-én megrendezésre kerülő verseny színhelye a budapesti Margitsziget lesz. Továbbra is két távon, 3 és 5 kilométeren indulhatnak a tizennégy évnél fiatalabb gyerekek. Hogy a szokásos, a nevezések színhelyén keletkező tumultust, torlódást elkerüljük, azért bevezettünk valami újdonságot. Már a verseny napja előtti héten is lehet nevezni, hétfőtől péntekig, mindennap 3 és 5 óra között a Pajtás Centrumban.

KÖVETKEZIK
A PAJTÁS - FUTÁS !

85/21
XL. ÉVF. • 1985. MÁJUS 30. • ÁRA: 4,50 Ft

PAJTÁS

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő:
CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA,
FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY

Szerkesztőség:
Budapest,
Jászai Mari tér 5.
1397
Telefon:
321-987, 321-988, 321-989
Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508.
1397
Kiadóhivatal:
Budapest,
Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj:
egész évre
153 Ft,
I. félévre 85 Ft,
II. félévre 68 Ft.

85.1202
Athenaeum Nyomda
Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető:
SZLÁVIK ANDRÁS
vezérigazgató
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

CSAK EGY KIS EMLÉK?

Ti nem emlékezhettek rá, ahogy bennem is csupán a nosztalgiaműsorokból idéződi fel a gyerekfejjel hallott dal: „Tu sei romantica". Csak egy kis emlék, fordíttatott magyarra a címe. S ki tudja, eszembe jut-e valaha is dudorászni a kis dallamot, „bolondos emlék", ha egy vasárnap délután nem ragadok ott a televízió képernyője előtt.

A film, címében a dal kezdősorával, láthatatlan riporteri székében Vitray Tamással, akár egy lehetett volna a divatos emlékező-nosztalgiázó alkotások sorából. Egykori diákok, egy tiszta fiúosztály mára felnőtt, itt-ott pocakot eresztett, nyakkendős-öltönyös férfi tagjai vallottak egykori iskolájukról, osztályfőnökükről. Utóbbi történetesen tanárnő volt, ami még inkább érthetővé tette számomra fiai máig rajongást sugárzó szeretetét. Mégis, inkább magyaráztam az idő szépítő erejével a már-már megható emlékezést. S hajlottam volna arra, hogy azt mondjam: lám, ahogy kikopunk az iskolapadokból, úgy válik fontossá mindaz, ami valaha az iskolapad táján történt.

Csakhogy az emlékező mondatok kellős közepén, ott a filmen, az egyik férfi zakója zsebéből előhúzott egy cédulát. Egy másik meg elő se véve papírt, fejből mondta vissza a szavakat, amelyet harminc éve osztályfőnöke írt számára, az utolsó nagy nyári vakáció előtt. Mindenkinek jutott egy kicsi boríték, benne az írás, és mindenkinek más.

Aszerint, hogy a tanárnő nyolc együtt töltött év után mit tartott fontosnak adni diákjának — útravalóként. Kinek dicséret, kinek figyelmeztetés; kinek megerősítés, kinek visszafogás jutott osztályrészül. Mindegyik cédula más volt és mégis egy: diákjai mély ismerete, „gyerekei" szeretete tükröződött az üzenetekből.

Merthogy üzenet volt minden kis papírdarab, minden szó, minden mondat. Nem tudom, a néhai fiú nyolcadik osztály akkor, elballagva az iskolából, tudatában volt-e az üzenet jelentőségének? Valamit bizonyára már gyerekfejjel is megértettek abból, hogy osztályfőnökük fontosat adott nekik. Olyan útravalót, amely nem egyetlen nyárra, évre — egy életre szólt. Ezért maradhattak meg a cédulák a fiókok mélyén minden takarításkor, hogy aztán harminc év múltán előkerüljenek az ünneplőruha zsebéből. Ezért vésődtek a fejekbe a mondatok, hogy emberöltőnyi idő után szembesülhessenek egykori önmagukkal.

A napokban magam is a fiókjaimat rakosgattam. Régi bizonyítványok, fényképek közül került kezembe a kicsi könyv, a Villőről szóló mondák. Belső címlapján ajánló sorok az egykori tanítványnak — egykori tanáraitól. Pecsét annak rendje s módja szerint, s aláírások: Timár Istvánné igazgató és Pankotay Ernőné osztályfőnök. Csak egy kis emlék, dudorásztam, miközben fontolóra vettem: mit is csinálhatnék a kis kötettel? Aztán visszatettem a helyére: őriződjön ott, mint a filmbéli fiúosztálynak szóló üzenet.

S őriződjön minden szó, mondat és üzenet bennünk, amelyeket tanárainktól kapunk.

Major Árvácska

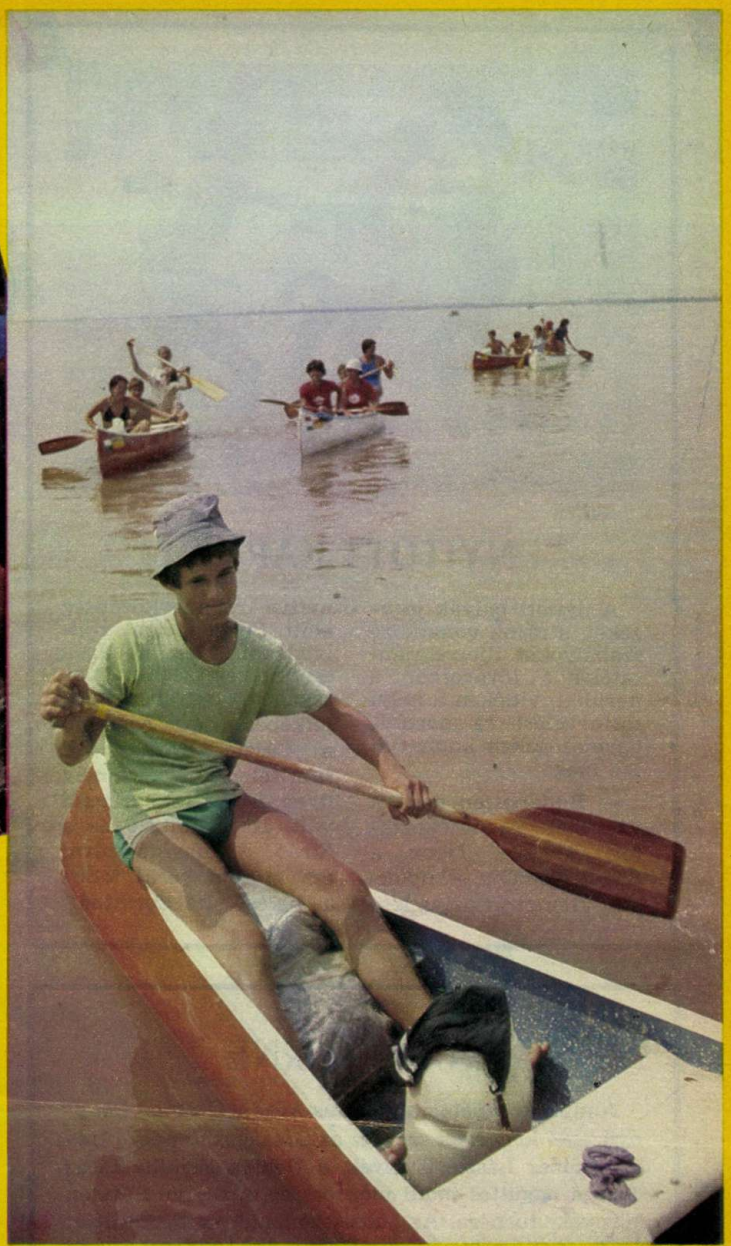

TE MIT VÁLASZTANÁL?

Nyári kínálatunk korántsem törekszik teljességre. Ízelítő akar csupán lenni, ötletadó abból a sokszínű lehetőségből, amit a nyár kínál

NYITOTT KAPUK

A nyitott pályák jegyzékét, a rájuk vonatkozó szabályokat, illetve ajánlatokat a fővárosban a kerületi, vidéken a helyi testnevelési- és sportfelügyelőségeken kaphatjátok meg.

— Budapesten nagy a választék — tájékoztatott Környei Tibor, a BTSH előadója —, nyolcvan-kilencven pálya lesz nyitva a nagyközönség előtt. Lehet focizni, röplabdázni, kézilabdázni, esetleg teniszezni, többségében ingyen, vagy jelképes díjért. Ajánlom a László Kórház SE sporttelepét, amely ilyen szolgáltató bázissá vált. Itt az öltöző és a fürdő használatával együtt sem kerül többe a belépő tíz forintnál.

AKI KERES, TALÁL

A vakációba egyre több diák beiktat néhány hetes munkát. Jól jön a pénz, no meg érdekes dolog bepillantani a gyárak, vállalatok, üzemek életébe. Munkát vállalhat az, aki betöltötte a 14. évét. A jelentkezés előtt kérjetek az iskolától munkavállalási igazolást, az orvostól igazolást arról, hogy egészségesek vagytok, szüleitektől írásos engedélyt. Országszerte fogadnak diákokat nyári munkára a kertészeti vállalatok, a MÁV és a városi közlekedési vállalatok. Az élelmiszeriparban és a kereskedelemben is szükség van idénymunkára. A falvakban a termelőszövetkezetben, erdőgazdaságokban érdeklődjetek. Jó támpontot nyújt a Fővárosi Pályaválasztási Intézet „Diákok nyári munkavállalási lehetőségei" című zsebfüzet. Ebből minden iskolába jutott néhány példány Budapesten.

SZANAZUGI ÖNKÉNTESEK

Szanazúg a térképen kis pont, Békéscsaba és Gyula között, a Kőrös hajlatában. Itt épült föl az ország egyik legújabb úttörőtábora, javarészt társadalmi munkában. A 24 millió forint értékű létesítmény költségének felét társadalmi összefogás teremtette elő. Több mint tízmilliót a Békés megyei vállalatok „hoztak össze", 1,2 millió forint értékű munka pedig a békési gyerekek nevéhez fűződik. Ők, a táborépítők lesznek idén Szanazug első lakói.

ROCK-TURNÉ

Június közepétől augusztus végéig számos könnyűzenei koncertet szervez az Országos Rendező Iroda. Komár László, Dollyék, a Neoton Família és az Omega együttes indul idén országos, illetve Balaton környéki turnéra. Az „utószezonban" kezdi körútját az R—GO együttes, amely közben a Kisstadionban is fellép szeptember 7-én. Ugyancsak itt élvezhetitek majd július 27-én és 28-án a hazánkban vendégeskedő Saragossa Band zenéjét.

SZÓRAKATÉNUSZ

A kecskeméti Szórakaténusz Játékműhely és Múzeum sok élményt kínál. Még lehet jelentkezni a gyerekjátszótáborba. A játéktörténeti kiállítás hétfő kivételével mindennap nyitva áll az érdeklődők előtt. Hasznosan töltheti el az időt, aki ide betér. A játékműhelyben sokféle természetes anyag található: gyapjú, gyékény, vessző, bőr, s a műhely munkatársai megmutatják az alapfogásokat annak, aki megpróbálkozik a szövéssel, fonással, nemez- vagy nyomatkészítéssel . . .

CSAK KOMOLYAN!

Egy fárasztó strandolás vagy kimerítő városnézés után kellemes kikapcsolódást jelent a komolyzene. A hangversenyek nem kezdődnek későn és nem tartanak sokáig. Érdemes tehát rávenni a szülőket egy kis zenehallgatásra. Budapesten az óbudai Zichy-kastélyban, a budai Vár Zenélő udvarán, a Pest megyei Tanács díszudvarán és a Mátyás-templomban rendeznek szebbnél szebb koncerteket. Csupán néhány előadó, zeneszerző, zenemű a sok közül: Benkó Dixieland Band, Pege Aladár, Fellegi Ádám, Régi Zene Stúdió, Ránki György: Pomádé király új ruhája, Muszorgszkij—Ravel: Egy kiállítás képei, Mozart: Figaro házassága, Vivaldi: A négy évszak, Haydn: fisz-moll (Búcsúzó) szimfónia. Valamennyi könnyed, nyári estére való muzsika.

A hagyományos vácrátóti hangversenyeken Bach, Mozart és a a barokk kor zenéjében gyönyörködhettek július 6-án, 27-én és augusztus 17-én, míg Martonvásáron Beethoven csodálatos szimfóniái csendülnek fel június 22-én, július 27-én, augusztus 9-én és 10-én.

Az idén június 22-én kezdődik a békéstarhosi zenei napok ünnepségsorozata. A nyitónapon a zenepavilonban Kodály Psalmus Hungaricusát szólaltatja meg a debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar és a Szegedi Zenebarátok Kórusa. A szólót Simándy József énekli.

MINDEN NYELVEN . . .

Ilyen nemzetközi közönség előtt még életében nem énekelte az Európát Varga Miklós, mint amilyen a csillebérci tábor szabadtéri színpadának nézőterén ült.

Előbb csak illedelmes unalommal, hiszen még soha nem hallották az énekes nevét. Meg a hangját sem. Meg az sem mondott nekik sokat, hogy ő énekelte a címszereplő dalait az István, a királyban . . .

Az illedelmes unalomnak azonban hamar vége szakadt. Fölbomlott az altáborok szerinti, megszokott ülésrend, és amit talán még soha nem láttak a sokat megért csillebérci tölgyek, a koncert végére már együtt „csápolt" a színpad előtt az egész soknyelvű közönség.

Egyetlen este volt csak, egy rendezvény, a Béke és Barátság Nemzetközi Tábor egy hónapjának megannyi eseménye közül. De nem az egyetlen volt, amely mindenki számára nyilvánvalóvá tette: bárhonnan jöttünk, bárhogyan beszélünk, megértjük egymást, barátok lehetünk. Idén, jövőre, azután is.

KERESD FEL! . . .

. . . a dunántúli barokk szobrászművészet kiállítását Tihanyban.

. . . az új arborétumot a Tata melletti Agostyánban.

. . . az egyházmegyei gyűjteményt Veszprémben.

. . . Lehoczky János kovács iparművész tárlatát Békésen.

. . . Szervátiusz Tibor új szobrát a gárdosi iskola előtt.

. . . Varga Imre szobrász állandó kiállítását Obudán.

. . . a gyermekrajz-kiállítást az NDK-centrumban.

. . . Kovács Margit múzeumát Szentendrén.

CSARNOKBÉLI MULATSÁGOK

Szórakoztató programokat kínál a városligeti Petőfi Csarnok. Válogathattok az Állami Bábszínház Budai László bohócműsora, és a „Hova csoport" elnevezésű amatőr gyermekszínház előadásai között.

Különösen a fiúk figyelmébe ajánljuk a RANDORI csapat június 2-i karate- és kaszkadőrbemutatóját, míg a lányok talán a szombat-vasárnapi játszóházakban lelnek örömet. Itt iparművészek segítségével készíthettek mindenféle kedves holmit, szénából, szalmából, filcből, gyurmából, egyszóval mindabból, amit a fantáziátok és persze a kínálat megenged.

Bizonyára mindannyian szeretitek az állatokat. Június 15-én, az „Állatfürkész nap"-on nemcsak találkozhattok kedvenceitekkel, de vásárolhattok is belőlük, ha meg tudjátok főzni anyut és aput. Az így szerzett, új játszótársaitoknak állatorvosi szolgálat áll rendelkezésére. Aki pedig nemcsak szereti, de ismeri is kis állatpajtásait, vetélkedőn adhat számot tájékozottságáról.

Júniusban még két héten át látható a tévéfilmek kedvelt bábfiguráinak kiállítása is.

TÚRÁZÓKNAK

— Milyen túrákat ajánl a természet kedvelőinek? — kérdeztük Takács Györgyöt, a Budapesti Természetbarát Szövetség titkárát.

— Június 2-ára kirándulást tervezünk a Mátyás-barlang mélyére. Június 30-án a „Negyven év — negyven túra" keretében vízitúrát rendezünk, a Tahi híd fölött találkozunk. A résztvevők túraigazolványát 11 és 13 óra között bélyegezzük. Felszerelést hozni kell! Július 14-én bonyolítjuk le a jubileumi akció keretében azt a kerékpártúrát, amelynek végcélja a Fejér megyei Gánt község. Nem határozzuk meg az indulás időpontját, a csoportok tetszés szerint startolnak. Gántban várják a rendezők a résztvevőket.

ÚTRAVALÓ

A kirándulások, táborozások megszokott étrendjén néhány jó ötlettel lehet változtatni.

Jó ízű krémekkel (körözöttes, tepertős, sajtos, húsos) tölthető paprika, uborka, paradicsom.

Kóla és egyéb szénsavas üdítő helyett rostos gyümölcslevet; kevés cukorral, sok citrommal ízesített vizet, vagy egyszerűen csak tiszta vizet ajánlunk.

Egyetlen szelet csokoládé, sajt, vagy alma többet jelent sportolás közben, mint több szelet zsíroskenyér.

Otthon előkészíthető, fóliába csavarható szeletnyi hús, zöldségféle és gyümölcs parázson megsütve kiváló csemege!

FEL A VITORLÁT!

Remek lehetőséget kínál a Kecskeméti Szabadidő Parkban a Hunyadi-Express SE július 1-én nyíló vitorlás sportnapközije. A szervezők 6—14 éves úszni tudó gyerekek jelentkezését várják. A tábor programjában vitorlázás, karate, úszás, s még többféle sportrendezvény szerepel. Érdeklődni és jelentkezni a következő címen lehet: Kecskemét, Lánchíd utcai általános iskola, Farkas Ferencet keressétek.

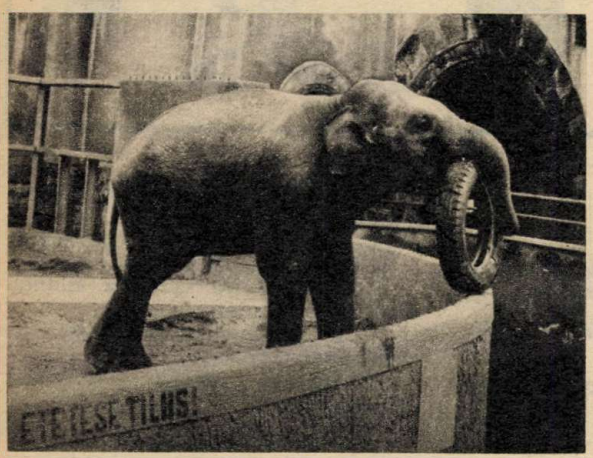

ELEFÁNT-SHOW

A fővárosi állatkertben reggeltől estig talál a látogató néznivalót. Az új ismeretterjesztő táblák a korábbinál bővebb információt nyújtanak. A NON STOP moziban nyitástól zárásig, 9—18-ig vetítenek természettudományos ismeretterjesztő filmeket. Nagy érdeklődés kíséri az orangutánok és a fókák etetését. Az elefánt-show is napi programja az állatkertnek, hétvégeken pedig pónifogaton lehet utazni az árnyas fák alatt. Nyárra a tavasszal született kölykök, fiókák is megjelennek a kifutókban, kimerészkedik a szabad levegőre a kis jaguár, a picike sethlandi póni és a szamárcsikó is.

ESZTERLÁNC

A szeszélyes időjárás nyáron is okozhat meglepetést. Az esős, szeles napokon a legjobb, ha beültök egy moziba. Ajánlhatjuk például Péterffy András Eszterlánc című filmjét, amely rólatok, nektek szól. A filmmel kapcsolatos észrevételeiteket le is írhatjátok, s beküldhetitek a MOKÉP címére: Budapest, Pf. 643. — 1399. A rendező kíváncsi a véleményetekre: következő filmjének társalkotójául választ benneteket.

TÁBOROK ÉS FESZTIVÁLOK

Idén először a zánkai úttörőváros lesz az otthona a kétévenként megrendezett művészeti fesztiválok közül a bábosok és az úttörő-zenészek találkozójának. Ugyancsak az úttörővárosban lesz a már hagyományokkal bíró komplex művészeti tábor, melynek ez évi témája a reneszánsz. Természetesen idén is megrendezik a nagy múltú képzőművészeti szaktábort, kilencszázhatvan résztvevője lesz az „Éneklő ifjúság" tábornak, negyedannyi az ifjú fotósok, filmesek és filmrajongók táborainak.

Csillebérc is zsúfolt programmal készül. Itt kezdődik a Béke és Barátság Nemzetközi Tábor négy hete, jelentős seregszemlének ígérkezik a gyerektudósok találkozója, a nyár végén pedig a természet barátai, és az anyanyelv művelői élnek majd „társbérletben" a hegyen, a Barátunk, a természet és a Kazinczy anyanyelvi táborban.

De ne feledkezzünk meg az ország más tájairól sem! Hiszen például Debrecenben lesz az országos népzenei szaktábor, Szentesre is széles e hazából gyűlnek össze táborozni a népitáncosok, Sopronban múzeumi és műemlékvédelmi szaktábort rendeznek, a szegedi Kincskereső irodalmi szaktábor pedig idén ünnepli tizedik születésnapját.

A VIT JEGYÉBEN

Bodovicsné Sinka Júlia Szolnok megyei úttörőtitkár:

— Kalandos nyári játékot szervezünk. A gyermeknapon mindenki kapott egy játéklapot, amelyre egy-egy eseményen való részvételért zsetont ragasztanak. Az értékelés szeptemberben lesz. A VIT rejtvénypályázat feladatait hétről hétre közli a Szolnok megyei Népújság. Ezek a könyvtárban, a múzeumban való búvárkodást igénylik majd. Túraprogramunk keretében négy helyszínen lehet a Tisza mellett, vízközelben táborozni: Abádszalókon, Szolnokon, a tiszaligeti KISZ-táborban, Dobán a gátőrházban és Tiszapüspökiben.

Július első felében Szolnokon, a VIT-táborban, ahol a megye kiváló úttörői és az orosz nyelvi pályázat nyertesei vesznek részt, bolgár és észt gyerekeket is vendégül látunk. Július 6-a nyílt nap lesz, a megye minden részéből várunk gyerekeket.

FONTOS PONTOK

Fontos pontokat lehet gyűjteni az Olimpiai Ötpróba nyári versenyein.

Június 22-én rendezik meg a vízitúra nagypróbát. A gyerekek feladata: 40 kilométer 7 óra alatt.

Július 13-án (rossz idő esetén 14-én) lesz az úszás kispróbája. 2,5 kilométert kell teljesíteni 1,5 óra alatt.

Július 27—28. a Balaton-átúszás napja: 5,2 kilométer 3 óra alatt. (Tartaléknap: augusztus 3—4.)

Augusztus 10-én teljesíthetik a vízitúra kispróbáját a résztvevők. Feladata a gyerekeknek: 20 kilométer 4 óra alatt.

SZÍNJÁTSZÓK FORGÓSZÍNPADA

Az egyetlen úttörő művészeti fesztivál, amely nem Zánkán lesz, hanem Budapesten, a Petőfi Csarnokban, a színjátszóké. Azt kérdeztük F. Tóth Máriától, az úttörőközpont munkatársától, mi ennek az oka?

— A szakemberek egybehangzóan úgy ítélték meg, hogy az úttörővárosban nem lennének meg a szükséges technikai feltételek, különösen akkor nem, ha a színjátszók és a bábosok fesztiválja időben egybeesik.

— Az időpont?

— Június tizenhetedikétől huszadikáig. Nagy bánatunkra, nem tudtunk olyan szállást szerezni, hogy a részvevők mindvégig együtt maradhassanak, a folyamatos együttlét helyett váltaniuk kell egymást a csoportoknak.

— Ez bizony komoly hátrány az eddigi fesztiválokhoz képest. Hogyan lehet majd ellensúlyozni?

— Minden játéknap után alapos szakmai megbeszélést tartunk, ugyanakkor állandó szabadidős programokat, foglalkozásokat is szervezünk a csarnokban. És természetesen minden csoport mellé adunk egy fővárosi, jól tájékozódó ifivezetőt vagy pedagógust, aki városnéző sétát is tud vezetni, ha kell.

VAKÁCIÓ AKCIÓ

Az egész nyarat átfogó programot ajánl ezzel a címmel a Budapesti Úttörőelnökség.

A Petőfi Csarnok, a Nemzeti Galéria, a Néprajzi Múzeum, az Állatkert és a Vidámpark lesz mindazoknak a játékoknak, fejtőrőknek, versenyeknek a helyszíne, ahol nemcsak szórakozni — nyerni is lehet.

A legtöbb rendezvényen jelenlevők (az igazolólapot nyár végén a fővárosi elnökségre kell eljuttatni!) jutalomsorsoláson vesznek részt. Igazolólapot kérj az úttörőcsapatnál!

SLÁGERLISTA

1. Dadogós break — Első Emelet
2. Keleti éj — Karthágó
3. Hétvégi motorozás — Neoton Família
4. Taxi-dal — Kovács Kati
5. Önarckép — Első Emelet
6. Soha ne hívjál! — Szánti Judit
7. Gina — Dolly Roll
8. Coco-loco — Miki Team
9. Kétforintos dal — P. Mobil
10. Johnny Jocker — Delhusa Gjon

KEDVES OLVASÓINK!

Elköszönünk, de nem búcsúzunk. Kopogtat a vakáció, pihenjetek, napozzatok, nyaraljatok kedvetekre; az önfeledt játszásról se feledkezzetek meg. Az idei tanévben ez a Pajtás utolsó száma, de a szünidőben is „gondolunk" rátok két színes magazinnal: a Fészekkel és a Varázzsal. Mindkettőben könnyed, szórakoztató írásokkal szeretnénk olvasásra csábítani benneteket nyáron is. Szóval tényleg nem búcsúzunk, jó üdülést, kellemes szünidőt kívánunk!

Szeptemberben újra találkozunk!

SZERETETRŐL, NYÍLTSÁGRÓL, ÖNMAGAD MEGISMERÉSÉRŐL

BIZALOMM

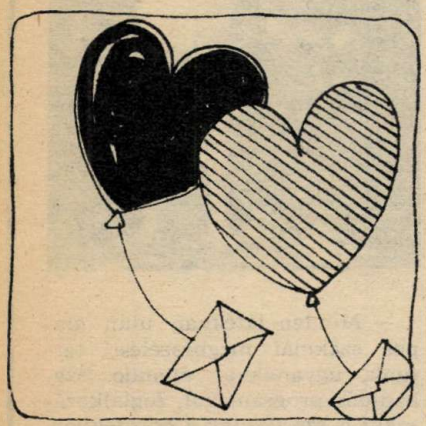

ÉV VÉGI ISMÉTLÉS — ezt a címet is adhatnánk mai anyagunk összefoglalásául, ha nem félnénk attól, hogy iskolásnak tartjátok a kifejezést. De írjunk bármilyen címet cikkünk fölé, nem változtat célunkon: szeretnénk, ha a tanévben utoljára közösen átnéznénk, melyek is voltak a szeptembertől megújult BIZALOMMAL rovatunk legfőbb kérdései.

Természetesen — a szerelem. Amely — ez tűnt ki a levelekből — akkor is sok fejtörést okoz, ha nincs, de akkor is, ha van. Pedig a szerelem hiánya, avagy megléte nem baj! Hiszen ahány ember, annyiféle, s az élet dolgaira ki-ki előbb vagy később válik éretté. Az, hogy valaki nem érzett még szerelmet, nem „járt" senkivel — egyáltalán nem szégyen! Nem biztos, hogy a naponta változó érzelmek, avagy a korai „együtt járás" igazi szerelmet takar. Egyikőtök sem késik le semmiről, ha figyelmét az élet felfedezése, olvasás, tanulás köti le. Magaddal szemben hibázol, ha társaid „cukkolására" sürgeted a számodra korai kapcsolatokat.

SZOMORÚ VAGYOK — szólt gyakorta a jelige, a szomorúság oka pedig nem más, mint a szerelem. Pedig a szeretet — akár adjuk, akár kapjuk — nem elkeseredésre ad okot, hanem a legnagyobb öröm forrása! Ezért a legtöbb szomorkodó levéllel nem is tudtunk mit kezdeni. Az volt az érzésünk, hogy esetükben igazából nem szerelemről van szó. A levélíróknak jó okuk van a búsulásra: nincsenek tisztában saját érzelmeikkel. Pedig a szeretet létét félreérthetetlen biztonsággal érezzük meg. A különös varázs tizenéves korban jelentkezik először, érintése elvarázsol mindenkit. Valahányan átestünk az első érzelmek lázán, természetesen kell hát felfogni. Hiszen az ember tizenévesen néz körül először tudatosan a világban, s fedezi fel a másik embert. A csodálkozás „tárgya" bárki lehet: tanár, idősebb barát, híres ember — ez azonban nem szerelem, rajongás csupán. Nem tilos, sőt ha magatartásodat előnyösen alakítja, segíti céljaidat és erősíti akaratodat, még hasznos is. Az első igazi szeretetélmény általában az egy korosztályhoz tartozók között alakul ki.

HOGYAN KEZDEMÉNYEZZEK? — tették föl a kérdést fiúk és lányok egyaránt, s mi mindkét félnek azt üzentük: bátran! Meggyőződésünk, hogy az érzelmek őszinte kimutatása nem szégyen. Takargatását mesterkéltnek tartjuk, ahogy nem helyeseljük a „fejjel a falnak" módszert sem. Az üzengetés, levélirogatás, a másik „üldözése" visszaüt a kapcsolatban. Éreztesd érzelmeidet: a figyelmesség, az érdeklődés, az udvariasság, a segítőkészség — nemcsak a választott személy, de a többiek iránt is — meghozza a másik válaszát. De hogy milyen lesz a válasz, abba senkinek nincs beleszólása. Könnyen meglehet, hogy erőfeszítésedet nem kíséri siker, s ebbe bele kell törődni!

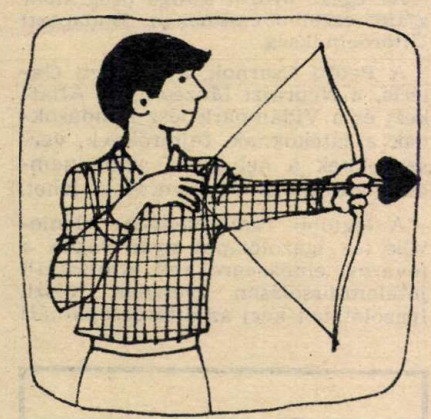

S míg főleg a fiúknak több merészséget ajánlottunk, addig nagyobb türelmet, önmegbecsülést és „tartást" kértünk sok lánytól. Mert a lányok többsége hajlamos felelőtlenül, önmaga és a másik megismerése nélkül belelépni olyan kapcsolatba, amely egy pici gondolkodással elkerülhető lenne. A szerelem valóban odaadás, de nem azonos önmagad odadobásával! Nem vagyunk ellenére a kölcsönös szereteten alapuló, életkornak megfelelő kapcsolatoknak. De sok lány butaságával nem azonosulhatunk. Ahogy sok esetben segítséget sem adhatunk.

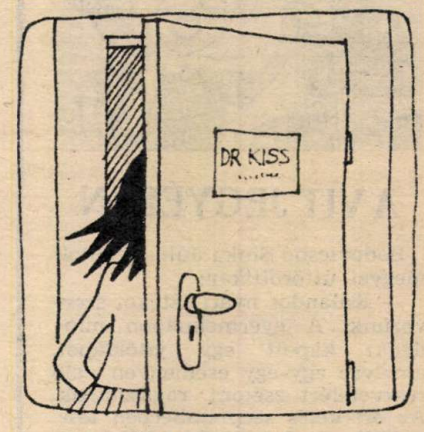

ORVOSHOZ NEM MEGYEK — írták gyakran lányok. S volt, aki még azt is hozzátette: inkább meghalok. Az effajta alapállással nem volt mit kezdenünk. Néhány nagyon általános tanácsot adhattunk. A menstruáció kinél előbb, kinél később jelentkezik. Megléte vagy hiánya biológiai érettség dolga. A havi vérzés kimaradása az első időszakban természetes, ahogy elég egy erősebb izgalom, idegi megterhelés a ritmus megzavarásához. A fehérfolyás nem betegség, de ha tartós és kellemetlen, tessék orvoshoz fordulni! S újra csak ezt tudjuk ajánlani azoknak, akik kórosan kövérek vagy soványak; testük a normálisat meghaladó módon szőrös; szemükre, fogukra panaszkodnak, vagy éppen azt vették a fejükbe, hogy daganatuk van. Az orvos nem ellenség! Még a legkisebb faluban is egyetemet végzett, szakmáját értő ember dolgozik. Több őszinteséget kérünk — önmagatokért.

Ugyanígy több nyíltságot a szüleitekkel, pedagógusaitokkal való kapcsolatban. Hiszen a levelekben feltárt gondok nagy része olyan, amelyet ti magatok oldhattok meg szüleitek, pedagógusaitok segítségével. A megoldáshoz pedig le kell ülni beszélgetni. Tudjuk, ez nem könnyű, főképp ott, ahol az effajta párbeszéd nem szokás. De nem egy levél példázza, hogy az eddig gondolni sem mert megoldás, ajánlatunkra, a szorongás feloldásával, jobb hangulatú családi, osztálybeli légkört hozott.

Akadnak persze helyzetek, amikor mi magunk sem ajánlhatjuk a beszélgetést. Egyszerűen azért, mert maguk a szülők alkalmatlanok erre. A szülői ridegség, a pénzhajsza, a felbomlott családi élet vagy (legtöbb esetben) az alkohol számtalan gyerekkeserűség forrása. Együttérzünk a levélírókkal és szorítunk nekik napi helytállásukban. S mert itt

AL

a család már nem lehet segítség, ezért a több iskolai elfogaltság, szeretett tanárod biztatása, társaid megértése átlendíthet a legnehezebb pillanatokon is.

MAGÁNYOS VAGYOK — olvastuk gyakran a kétségbeesett sorokat, s döbbentünk meg azon: hogyan lehet valaki egykorú társak között is egyedül? S nem csupán magányosan, de megcsúfoltan, kiközösítetten! Származás, testi sérülés, a család rosszabb anyagi helyzete, szerencsétlen szokás, elesettebb külső, a megszokottól eltérő viselkedés — mind arra ingerli az osztálytársakat, hogy bántsanak, hogy csúfolkodjanak. Nem gondolva arra, hogy bennük is lehet kigúnyolnivaló. S hogy holnap maguk is állhatnak ártatlanul nevetség céltáblájaként. Elfeledkezve arról, hogy könnyebb az erősebb oldalán megbújni, mint kiállni a gyenge mellett. Köszönjük annak az osztálynak a magatartását, amely cikkünk hatására felhagyott szerencsétlen sorsú társuk csúfolásával.

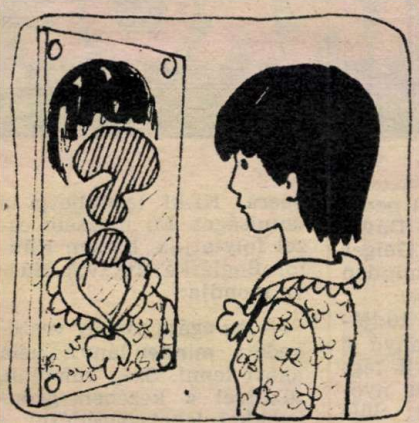

Te magad ne szégyelld magadat — biztattuk levélíróinkat. Hiszen a többiek is úgy állnak hozzád, ahogy te viszonyulsz magadhoz. Abban a pillanatban, hogy megérzik rajtad kishitűségedet, bizonytalanságodat, fölébed kerekednek! Ahhoz azonban, hogy bármifajta viszony kialakuljon önmagaddal — meg kell ismerned önmagadat. Nem kis feladat ez, és a születéstől egészen a halálig tart. Mégis, tizenéves korban már el kell gondolkodni az élet legnagyobb kérdésein: ki vagyok és mit akarok én?

A válaszadás — ha jól belegondolsz — nem egyszerű. Ahhoz, hogy ki előbb, ki pedig utóbb feleletet találjon a kérdésre, hosszú-hosszú munka, gyakorlás, tanulás kell. Tudjuk, mindhárom szó iskolaízű, de ha értelmezzük például a tanulás szót, máris tisztábban látjuk, mire is gondolunk!

„Pszichológiai értelemben a tanulás változás a tudásban, a viselkedésben, a teljesítményben, de olyan változás, amely gyakorlás, ismétlés során gyűlik össze."

S hogy honnan szerezheted meg ezt a változást? Mi első helyre az olvasást tesszük. Az iskolai kötelezőt, meg a magad által választottat egyaránt: az olvasmányélmények visszahatnak önmagadra. Úgy is, hogy a könyvekből döntéseidhez támpontot kapsz. Úgy is, hogy beleélve magad egy-egy szereplő helyzetébe, gyakorolod e magatartásokat. De úgy is, hogy a sok olvasás segíti kifejezőkészségedet, beszédstílusodat, gondolatokat ébreszt és gondolkodásra serkent. Ha sokat olvasol, képes leszel a másik legfontosabb ismeretszerzési forrásra: az emberekkel való beszélgetésre.

„Az embereknek van a legnagyobb súlya az életedben" — oktat Semprun, francia író. S igaza van! Jó vagy rossz, mind embereken át közvetítődik hozzád. S önmagad megismerésének igazi „terepe" — kapcsolataid. Gondold csak meg, hány kapcsolatod is van az életben? Szüleid, testvéreid, rokonaid, szomszédaid, barátaid, tanáraid, sporttársaid — mind-mind tükör önmagad előtt. S lám, amikor egy-egy szerelmet túl korainak tartunk, nem az érzést kifogásoljuk, hanem azt, hogy figyelmed túl hamar szűkül egyetlen emberre. Pedig ebben a korban éppen az a cél, hogy minél több embertől kapj és minél több embernek adj jelzést — magadról, a világról, véleményedről. S ezért tartjuk veszélyesnek az egyedüllétet is: a magadba zárkózás nem ad lehetőséget önmagad megméretésére.

BIZALOMMAL rovatunk ehhez a megméretéshez akart segítséget adni, nem eredménytelenül. Hiszen a megváltozott forma és tartalom megmutatkozik a levelek számának növekedésében is. Ezért néha késett válaszunk — elnézést érte. Havi kétszeri cikkünk is kevésnek bizonyult a minden levélírónak személyhez szóló üzenetre. Ezért igyekeztünk egy-egy konkrétabb esetből is általánosabb tanulságokat levonni. Így több válaszra váróhoz szólhattunk egyszerre. Volt olyan levél, amelyre nem válaszoltunk. Egyszerűen azért, mert írója maga sem tudta, miért is fogott tollat.

Volt, amikor elkeseredtünk: a családi tragédiák, feloldhatatlan emberi konfliktusok gyakran bennünket is tehetetlenné tettek. S gyakran örültünk. Olyankor, ha gondjairól író, ámde értelmesen gondolkodó fiú vagy lány levelét kaptuk. Ha a levélírónak volt bátorsága helyzetét

humorosan felfogni, ezzel meg is találva a megoldás kulcsát. Örültünk, ha javult a levelek helyesírása; ha megszépültek az érzelmekről írott szavak. S kivált megnyugtató volt, ha tanácsunkra újabb levél érkezett, arról tudósítva bennünket, hogy szavunk nem volt hiábavaló.

Most elköszönünk: rovatunk őszszel jelentkezik ismét. Jeligés vagy címmel ellátott leveleiteket szeptembertől várjuk újra.

HOLLE ANYÓ SOROKSÁRRÓL

Piros cserepes házikó, kerekes kút, léckerítés, padka... Oly' vonzó ez a vidék, mint a mesékben. Csak várja az ember, hogy elétoppanjon egy jóságos anyóka, s maga mellé ültetve mesélni kezdjen. Az anyóka helyett azonban egy fess, színes tollú kakas penderül a színpadra. Valentin Pisti bosszúsan kiabálja:

— Eta néni, tessék már figyelmeztetni a többieket, hogy vigyázzanak a tollaimra.

A piros tarajos, piros-zöldsárga filcfarkú kakas méltóságteljes forgással megáll a helyén. Hetyke tartása, közömbösséget sugárzó arca kész színházi tanulmány, s ámulva hallgatom, amit Pisti a szerepéről vall:

— Olyan kakas vagyok, aki csak magával törődik. Mindenről tudok, ami az udvarban történik, kíváncsi is vagyok, de igazából semmi se érdekel.

Később Pisti mást is elárul:

— Eta néni a telefonkönyvben rábukkant Bogár István nevére, fölhívta telefonon. Megegyeztek, hogy iskolánk ének-zene tagozatos tanulói eljátsszák az operáját. Ekkor lett csak Eta néni izgatott. Bejött az osztályba, s azt mondta, szereplőket kellene választani. Leült a zongorához, kipróbálta a hangunkat.

*

Az erzsébeti CSILI Művelődési Házban a Holle anyó című gyermekoperát próbálják a soroksári Zalka Máté Általános Iskola felsős diákjai. Szalma Orsolya bővebb információkkal is szolgál:

— Technika szakos tanáraink, Sárkány Péter és Pálos Csaba készítették a díszleteket, a jelmezeket Tóthné Neográdi Mária és az osztályfőnökünk, Sidor Miklósné tervezte, s kivitelezték a szülők. Az Állami Zeneiskola zenekarát Pusterné Szuszky Márta tanárnő készítette föl, minket pedig a sokat emlegetett Dávid Eta néni. A rokkát Geiger Diána hozta, nekik minden van a padláson.

Talán mindnyájan tudjátok, hogy a Holle anyó a Grimm testvérek egyik legszebb meséje (ennek nyomán írta az operát: Süle Sándor, s a zenéjét Bogár István szerezte). S miről is szól? Egy özvegyasszonynak két lánya volt: az egyik szép és szorgos, de mostoha; a másik csúnya és lusta, de édes. Egy nap Serény beleejtette orsóját a kútba, s mostohája ripakodása elől a kútba ugrott. Virágos mezőn találta magát, s találkozott Holle anyóval. Szolgálatába állt, becsülettel dolgozott, s amikor gyötörni kezdte a honvágy és elbúcsúzott, Holle anyó aranyesőt hullatott rá. Hallva ezt a Lusta, beleugrott a kútba, s rábukkant ugyan Holle anyóra, de nem szorgoskodott. Fizetségül arany helyett szurok zúdult rá. Eddig a mese, s az opera. Ki-ki levonhatja a tanulságot. Mi mégsem ezzel folytatjuk, hanem Kántor Boglárka titkával. Súgva mondja:

— Az egész osztály veszekedett, minden lány a Lusta akart lenni. Szép ruhában, tükörrel a kezében, gyöngyökkel lehet parádézni, s mindenki azt gondolta, hogy jól el tudná játszani. Eta néni végül azt mondta: Bogi lesz a Lusta. Nem tagadom, nagyon örültem, mert én is a Lusta szerettem volna lenni.

Barna mintás szoknyában és blúzban, fejkendősen ül mellettem az egyik özvegyasszony (kettős szereposztásban játsszák az operát), Németh Edit.

— Próbálgatták a gyerekeket, de még mindig csak egy öregasszony akadt. Kutiné Lőrinczy Zsuzsa, a bábklub vezetője ekkor beajánlott Eta néninek. Nem volt könnyű beleélnem magam a szerepbe, mert házsártos öregasszony leszek.

„Rázzál meg!" – könyörög az almafa és Serény tüstént engedelmeskedik

— S tényleg házsártos öregasszony vagy a színpadon?

— Az biztos — kotyog közbe barátnője, Boglárka. — Editnek gazdag a szókincse, túlkiabálja a többieket is, minden sértésre visszavág.

Fehér blúzban, hosszú kék szoknyában magas lány lép a színpadra. Eddig közöttünk ült, de a hangját se hallottam. Figyelt és mosolygott. Szabó Gyöngyi az opera egyik Holle anyója; Várnai Katalin a másik.

— Eta néni megkérdezte, szerintünk ki lenne a legalkalmasabb Holle anyónak. Kórusban ajánlottuk Gyöngyit. Kedves, jóságos, selymes a hangja — magyarázza Szalma Orsolya.

Sági Magdi (a másik öregasszony) az előbb nem jutott szóhoz, most viszont bepótolja:

— Ha az osztályban valakit megbántanak, Gyöngyi rögtön odamegy hozzá, s szép szavakkal vigasztalja. Ha nagyon rossz jegyet kapunk, neki panaszkodunk. Nem szeret veszekedni. Anyáskodó. Mindenki szereti.

Gyöngyi elnézően somolyog, megadóan hallgatja a dicséretet, s amit mond, az a szerepével kapcsolatos:

— Az éneket jól betanultam, de a prózai szöveget egyelőre halkan és hadarva mondom.

Belépdel az almafa. Zöld lombkoronája között piros harisnyából készült élethű almák csüngenek. Boglárkából kibukik az emlékezés:

— Még nem tudtam rendesen a szerepemet, odaértem az almafához, s az almafa énekelni kezdte: rázzál meg, rázzál meg! Azt kellett volna visszaénekelnem: hát még mit nem. Ehelyett én, a Lusta, jól megráztam. Az almafa megdöbbent és mindenki nevetett.

S aztán még egy titkot megtudok. A próbák alatt született barátság történetét:

— Most derült ki, hogy Edit csak egy utcával lakik odébb. Látásból ismertem, s észrevettem, hogy elég vagány, nagyszájú. Most már megbeszéljük egymás dolgait, esténként kint labdázunk, paprikás krumplit is főztünk együtt — meséli Boglárka. S Edit nem szól, csak bólogat.

Tarpai S. Anikó

Fotó: Karasz Lajos

Az özvegyasszony édes, de Lusta lánya

Holle anyó búcsúzáskor aranyesőt hullat rá

A GYEREKEKET MENTSÉTEK MEG!

Azt jelenlegi munkahelyén, a budapesti XXII. kerületi Bartók Béla Általános Iskolában is tudják, hogy Füzi István sokoldalú ember. Született ezermester, kitüntetett parancsnoka a munkásőrség egyik híradós alegységének. A pedagógusnap alkalmából azonban elmesélem tanítványainak – amiről ő szerénységből hallgat –, hogy tanáruk főszereplője volt egy iskola és sok-sok gyerek megmentésének is. Helytállásáért annak idején megkapta a KISZ Központi Bizottsága egyik legrangosabb kitüntetését, a Ságvári Érdemérmet

Az újpalotai lakótelep kék iskolájában tanított. A gyerekek rajongtak érte, mert szabad idejében létrehozott egy rádióadóval, filmvetítővel, videomagnóval felszerelt szórakoztató központot. Azon a júniusi napon is nekik szeretett volna örömet szerezni. Már falon voltak a fotókiállítás fényképei, berendezték a tanácskozásra készülő úttörőparlament önálló rádiós stúdióját. Ő maga éppen azzal foglalatoskodott, hogy összeköttetést teremtsen a parlamenti teremmel, amikor az igazgatóhelyettes felrántotta az ajtót és bekiáltott hozzá:

— Pista! Ég a zsibongó!

Füzi István valósággal leugrott a létra tetejéről, hiszen előző nap kapta meg a tűzvédelmi felelős igazolványt, az ő feladata lett az iskolában a tűzoltás szervezése, irányítása.

Gyorsan áramtalanította az épületet. De nem az igazgatóhelyettes után ment, hanem az emeletre rohant, hogy riadóztassa Szabó Gyuriékat:

— A gyerekeket mentsétek meg! Előbb a kicsiket, a napköziseket vigyétek ki az épületből, aztán a nagyobbakat — mondta.

Az óriási zsibongóban, ahol annyi kedves, vidám percet töltött a gyerekekkel, döbbenetes látvány fogadta. Lángban állt, zsírként égett a műanyag boltozat. Tűzeső hullt a magasból. Cseppjei kigyújthatták volna a ruhát, átégethették a bőrt, de nem törődött vele. Leszakította a falról az egyik poroltó készüléket, bekapcsolta, de az nem működött. Másikat szerzett, de az is felmondta a szolgálatot. Csatlakozott hozzá Mészáros Margitka is. Kilenc poroltót próbáltak ki, de csak kettő volt használható. Később derült ki, hogy ezeknek a pora is „olaj" volt a tűzre, mert amikor betöltötték, nem vették figyelembe, hogy az olvadó műanyag hungarocell-lemezzel vegyülve inkább éleszti a lángokat.

Füsttől fuldokolva, a sötétben botorkálva igyekezett megközelíteni a főnyomóvezeték csapját, hogy felerősítse a víz nyomását. De nem bírt vele, a csap beragadt. Szerencsére odaértek hozzá az igazgató vezetésével kollégái is. Közös erővel megmozdították a kereket, teljesen kinyílt a csap...

Bizonyára nem véletlen, hogy a munkásőrségnél, ahol idős, nagy tapasztalattal rendelkező munkások, vezetők teljesítenek szolgálatot, 32 évesen ő a híradós alegység parancsnoka. Megfigyelte már, hogy különösen nehéz helyzetben hallgat-